

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna banka Slovenije Ltd. 46.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglas
po tarifi.

Pogodba s Turčijo

Včera popoldne sta v Beogradu turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej in jugoslovanski zunanji minister Bogomir Jevtić podpisali prijateljsko pogodbo med Turčijo in našo državo. Besedilo pogodbe je bilo v vseh podrobnostih dogovorjeno že meseca septembra, tako da je bil sedanji podpis več ali manj formalnega značaja. Pomenja pa kljub temu važen datum ne le v odnosu naše države s Turčijo, marveč sploh za vso balkansko in tako v gotovi meri tudi za evropsko politiko sploh. S tem, da je turški zunanji minister nalašč k podpisu pogodbe prisel v Beograd, je važnost tega akta poudarjena tudi na zunanji.

V kolikor jugoslovenska politična javnost zasleduje razvoj mednarodnih odnosov, je prijateljsko pogodbo s Turčijo pozdravila gotovo z zadovoljstvom in zadoščenjem. Že v svojem nedeljskem dopisu iz Beograda smo opozorili na osnove sklenjene pogodbe in na ugodne perspektive, ki nam jih odpira. Med našo državo in Turčijo ni spornih zadev, da bi mogle motiti dobre medsebojne odnose. Ako imamo pred očmi zgodovino, se nam zdi ta položaj na prvi hip presenetljiv. Saj je bila nekdanja Turčija ona sila, katere gospostvo je pomenilo za naše kraje hude čase, najhujše v naši zgodovini. Toda današnja Kemalova Turčija ni več sultanstva Turčija. Obratila je v glavnem le še ime in jezik, v svojem bistvu pa se je docela prerodila. Iskreno je priznala položaj, ki je prinesel zmago nacional. ideji, in je na to idejo tudi sama zgradila vse svoje državno življenje. Njeno ozemlje obsega le pokrajine, kjer zares prevladuje turško prebivalstvo. Zmagovite velesile so odrgale od Turčije tudi vse obsežne dežele, ki so nekdanj tvorile sestavni del sultanovega imperija, ki pa so naseljene z Arabci in nekaterimi ostanki starih ljudstev. Kljub temu Turčija ne poskuša, da bi si te dežele znova pridobila, marveč se popolnoma zadovoljuje s tem, kar ima.

Po geografski legi je težišče nove Turčije v Mali Aziji; zaradi posesti bosporke in dardanelske morske ožine s Carigradom ter vzhodnega dela Trakije, pa je tudi sedanja Turčija še važna balkanska in evropska država. Ravno to dejstvo je glavni vzrok, da posvečajo vse evropske države Turčiji in njeni politiki tako ogromno pozornost. Seveda pa je treba prišteti še turški preporod, ki je povzročil, da je današnja Turčija temeljito različna od nekdanje države sultanov, bolnega moža ob Bosporu, kakor jo je po pravici označevala evropska diplomacija. Kemalova republika ni več umirajoči bolnik, marveč je energičen mož, ki dobro ve, kaj hoče.

Kaj pa Turčija hoče, ni nikaka tajnost. Malo je menda držav, katerih politika bi bila tako vidna in jasna. Kemal in drugi turški državniki tudi s polno upravičenostjo ob vsaki priliki poudarjajo to ravno linijo svojega političnega hotenja in stremjenja. Oboje se krije s hotenjem in stremljenjem jugoslovenske zunanje politike, doseči tako mednarodno situacijo, ki bo vsem narodom, velikim in malim, s trajnim mirom omogočila neoviran razvoj v vseh pravicah narodnega izživljanja. Prijateljska pogodba med obema državama je zato le naravna posledica istovetnosti njihovih bitnih interesov.

Tevfik Ruždi bej je potoval v Beograd skozi Atene in se tamkaj sestal tudi s grškimi državniki. V mednarodnem tisku so se zato pojavile vesti o pripravljajočem se paktu štirih balkanskih držav, kateremu bi kasneje pristopili še preostali dve. Tudi če je ta vest zaenkrat preuranjena, eno je gotovo, namreč to, da točno odgovarja vladajočemu razpoloženju, stremljenjem, ki vodijo politiko večine balkanskih držav. Turčija in Grčija, Rumunija in Jugoslavija, to so balkanske države, ki med njimi ni več spornih zadev in ki se morejo mirno odrediti vsakršnim napadalnim težnjam in sredstvom ter skleniti med seboj pakt prijateljstva z vsemi atributi, kakor so običajni v sodobnih diplomatskih mednarodnih akcijah. In to pomeni že ogromno večino balkanskega sveta in balkanskih sil, zato se zdi, da ne more biti več dolgo, ko bo ta blok pokazal svojo atrakcijsko moč tudi napram preostalemu balkanskemu področju.

V tem smislu se mora pakt med Turčijo in našo kraljevino smatrati za važen vogalni kamen one zgradbe prijateljstva in medsebojnega zaupanja, po kateri stremimo na Balkanu in ki naj temu delu Evrope zagotovi lepo in ugodnejšo bodočnost in tako veljavo, kakor je primerna njegovim notranjim silam.

Upravna reforma na Bolgarskem

Sofija, 27. novembra AA. »Praznične vešče poročajo, da razmišljajo vladni krogi o novi upravni delitvi Bolgarske Države naj bi se razdelila v tri velike upravne enote z večjim številom srezov in občin.

Prijateljska pogodba s Turčijo

Včera je bila v Beogradu podpisana prijateljska pogodba, ki določa postopek za mirno reševanje vseh morebitnih spornih vprašanj med obema državama

Beograd, 27. novembra. p. Turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej je imel davi svoj prvi razgovor z jugoslovanskim zunanjim ministrom Bogoljubom Jevtićem, nakar ga je sprejel Nj. Vel. kralj Aleksander. Po avdienci na dvoru je Tevfik Ruždi bej posetil predsednika vlade dr. Srškića, ob 13.30 pa je priredil zunanji minister dr. Jevtić intimno kosilo na čast svojemu visokemu gostu.

Ob 17. so v kabinetu zunanjega ministrstva svečano podpisali dogovor o prijateljstvu, nenapadanju, sodnem postopku, arbitraži in spravi med kraljevino Jugoslavijo in turško republiko. V imenu naše kraljevine je pogodbo podpisal kot pooblaščenec Nj. Vel. kralja zunanji minister g. Bogoljub Jevtić, v imenu turške republike pa zunanji minister dr. Tevfik Ruždi bej kot pooblaščenec predsednika turške republike.

Ruždi bej kraljev gost

Beograd, 27. novembra. č. Turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej je bil nocoj gost Nj. Vel. kralja, ki je v dvorcu na Dedina priredil večerjo, katere so se udeležili tudi predsednik vlade dr. Milan Srškić, zunanji minister Bogoljub Jevtić s soprogo, turški poslanik na našem dvoru Hajdar bej s soprogo, gospica Emina, hčerka turškega zunanjega ministra Tevika Ruždi beja in drugi odličniki.

Izjava dr. Jevtića in Ruždi beja novinarjem

Beograd, 27. novembra. č. Po podpisu jugoslovansko-turškega pakta sta zunanja ministra dr. Ruždi bej in Bogoljub Jevtić v svečanem salonu ministrstva za zunanje zadeve sprejela zastopnike domačega in inozemskega tiska. V salonu, kjer so čakali novinarji na prihod obeh ministrov, so bili zbrani tudi turški poslanik na našem dvoru Hajdar bej, naš opolnomočeni minister v Ankari Janković, pomočnik ministra za zunanje zadeve dr. Bakotić, dr. Jurišić in Zuparić, šef Centralnega Presbitorja Gjurović, šef Presbitorja pri zunanjem ministru, šef protokola Novaković, svetnik ministrstva Božić, šef turškega oddelka v zunanjem ministru Petar Čabrić, osebni tajnik našega zunanjega ministra Kojić, ki je sedaj dodeljen spremstvu turškega zunanjega ministra Tevika Ruždi beja, šef kabineta Marković in več višjih uradnikov pri zunanjem ministru. Ob 18.30 sta vstopila v salon ministra Tevika Ruždi bej in Bogoljub Jevtić, ki sta pristožno pozdravila vse prisotne in se z njimi vred tudi slikala. Nato

je zunanji minister g. Bogoljub Jevtić sporočil novinarjem komunikacijo o današnjem svojem sestanku s turškim zunanjim ministrom, ki se glasi:

»Minister za zunanje zadeve republike Turčije Tevfik Ruždi bej in minister za zunanje zadeve kraljevine Jugoslavije Bogoljub Jevtić sta danes v smislu sklepa, sprejetega že prej v Londonu in Ženevi, podpisala pogodbo o prijateljstvu, nenapadanju, sodnem postopku, arbitraži in spravi med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo. Oba ministra sta obenem proučila pereča vprašanja, ki zadevajo Jugoslavijo in Turčijo, ter sta dosegla za obe vladi ugodno in zadovoljujočo rešitev. Proučila sta na prijateljski način splošno mednarodno situacijo, zlasti pa položaj na Balkanu. Ugotovila sta, da je politika obeh vlad uspirana na istih principih reda in spoštovanja mednarodnih pogodb. Pogodba, sklenjena med obema državama, bo zagotovila neprestano boljšanje prijateljskih odnosov, ki že obstoje med obema državama ter bo tako tvorila podlago za še tesnejše vezi.

Nato se je naš zunanji minister g. Bogoljub Jevtić obrnil k novinarjem in jim dal tole izjavo:

»Vzhičen sem, da sem mogel nekoliko ur sodelovati z mojim prijateljem g. Ruždi bejem na prijateljski, priščern in intimen način. Kakor veste, sva podpisala pakt in komunicirali vam priča o njegovem pomenu. Nadaljevala sva najine razgovore, ki so bili zelo koristni in so se nanašali na organizacijo mira na Balkanu, na sodelovanje vseh balkanskih narodov in na ohranitev obstoječega reda na Balkanu, kar je v življenjskem interesu obeh držav. To je bilo bistvo in jedro naših pogajanj.

Zatem je turški zunanji minister dr. Tevfik Ruždi bej izjavil novinarjem:

»Hvaležen sem, da sem mogel svojega odličnega prijatelja g. Jevtića pozdraviti v njegovi državi in v njegovem delovnem kabinetu. Vedel sem naprej, da sodelovanje z g. Jevtićem ni samo koristno, nego še prav posebno prijetno. Prepričan sem, da morajo biti vsi prijatelji zelo zadovoljni z našim delom. Delala sva paralelno z vsemi najinimi kolegi, ki se s svojim delom trudijo in doprinajajo koristi, ki so v interesu mira. Tako sva v najinim delokrogu tudi midva napravila z najinimi skromnimi sredstvi le uslugo svetemu namenu, smotru miru.

Besedilo pogodbe

Beograd, 27. novembra. M. Pogodba o prijateljstvu, o nenapadanju, o sodnem postopku, o arbitraži in o koncilijaciji med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo se glasi:

Nj. Vel. kralj Jugoslavije in predsednik republike Turčije sta se v stremljenju po ohranitvi splošnega mira, prepričana, da sta Jugoslavija in Turčija dolžni v duhu vzajemnega zaupanja pripraviti miroljubno rešitev spornih vprašanj, ki bi nastala med nami, upoštevajoč, da sta obe državi podpisnici pariškega pakta z dne 27. avgusta leta 1928. o opustitvi vojne,

želeč uveljaviti v skupnem interesu obeh držav obstoječe prijateljske zveze, ki so za vsako izmed njih enako važne, odločila, da skleneta pogodbo o prijateljstvu in nenapadanju, o sodnem postopku, o arbitraži in koncilijaciji ter sta odredila v ta namen kot svoja pravomočna zastopnika: Nj. Vel. kralj Jugoslavije njegovo ekscelenco B. N. Jevtića, zunanjega ministra, predsednika republike Turčije zunanje ministra njegovo ekscelenco dr. Tevika Ruždi beja, ki sta se sporazumela o naslednjih določilih:

Čl. 1. Visoki pogodbeni stranki se vzajemno obvezujeta, da ne bosta v nobenem primeru iskali drugačnega nego miroljubne rešitve, dosežene po metodah, predvidenih po tej pogodbi, in sicer za vsa vprašanja ali nasprotstva kakršnekoli značaja, ki bi se pojavila med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo, čeprav se ne bi mogla rešiti z rednim diplomatskim postopkom.

Visoki pogodbeni stranki prevzemata obveznost, da se ne bosta posluževali vojnega sredstva za svojo nacionalno politiko, da bosta obsodili vsak napad ali vsako sodelovanje pri kakršnekoli napadu poskušanjem po tretjih, ali vsak agresivni sporazum, naperjen proti eni izmed obeh držav.

Določba o razsodišču

Čl. 2. Jugoslovenska in turška vlada soglašata v tem, da se bosta v primeru nemogućnosti prijateljske rešitve s pomočjo rednih diplomatskih postopkov ali nemogućnosti kakršnekoli drugega sporazuma, predložiti bodisi stalnemu mednarodnemu sodišču, bodisi izbranemu razsodišču vse spore, po katerih bi stranki ena drugo vzajemno odrekala kako pravico, zlasti pa spore, ki jim je predmet:

1. tolmačenje kake pogodbe,
2. vsako zadevo mednarodnega prava,
3. stvarnost kakega fakta, ki bi predstavljal kršitev kake mednarodne obveznosti,
4. obseg ali značaj odškodnine, ki bi se imela dati za tako kršitev,

druge oblasti ena izmed obeh pogodbenih strank v celoti ali delno v nesoglasju z mednarodnim pravom, bo prizadela stranka sama prekinila izvršitev tega sklepa in prizadejano škodo popravila.

Koncilijacija

Čl. 8. Vsa vprašanja, v katerih bi bili pogodbeni stranki različnega mnenja, a se ne bi mogla rešiti na prijateljski način po tobi običajne diplomatske poti, in vprašanja, za katerih rešitev se ne more zahtevati arbitraža, tako kakor je predvideno v čl. 2. te pogodbe, in za katera ne bi bil predviden drugačen postopek v kaki drugi pogodbi ali konvenciji, ki je v veljavi med obema državama, se predložijo stalni komisiji za koncilijacijo, ki bo imela dolžnost, predložiti obema strankama rešitev ali vsaj izraziti svoje mnenje. Če ne pride do sporazuma med obema strankama glede zahtev, ki se ima predložiti komisiji, ima vsaka stranka pravico predložiti tako vprašanje komisiji neposredno v roku enega meseca ter mora o tem obvestiti drugo državo.

Čl. 9. Stalna komisija za koncilijacijo bo sestavljena od petih članov, ki se bodo določili takole: vsaka stranka bo imenovala po enega komisarja iz vrst svojih državljanov, ostale tri komisarje pa določita obe stranki sporazumno iz vrst državljanov kake tretje države. Ti trije komisarji morajo biti raznih narodnosti in izmed njih se določijo predsednik komisije. Komisarji bodo imenovani za dobo treh let in se lahko po poteku te dobe ponovno izvolijo. Skupno imenovani komisarji se lahko tudi pred potekom njihovega mandata sporazumno zamenjajo. Vsaka stranka bo lahko vedno zamenjala onega komisarja, ki ga imenuje sama. Ne glede na tako izmenjavo pa bodo komisarji ostali v funkciji do dokončanja onih poslov ki so že v teku. Kolikor mogoče hitro, a najdalje v roku, ki ne sme presegati treh mesecev, se mora izvršiti izpolnitev mesta, ki bi se izpraznilo.

Čl. 10. Stalna komisija za koncilijacijo se sestane v roku 6 mesecev po izmenjavi ratifikacijskih listin te pogodbe. Ako do imenovanja članov, ki se morajo določiti skupno, ne bi prišlo v danem roku 3 mesecev, se v pomanjkanju drugačnega sporazuma naprosi predsednik švicarske federacije, da on izvrši to imenovanje.

Čl. 11. In 12. določata postopek, kako se obe državi obračata do komisije za koncilijacijo.

Čl. 13. Stalna komisija za koncilijacijo ima nalogo, razsvetliti sporno vprašanje, zbrati vse v to svrhu potrebne informacije, potem ankete ali na kak drugačen način ter se potruditi, da zadevo poravnata. Ko prouči spor, lahko predlaga obema strankama

besedilo aranžmana, ki se ji zdi primeren. Ob zaključku svojega dela mora komisija sestaviti poročilo, v katerem mora ugotoviti rezultat svojega postopka ter izročiti po en izvod tega poročila vsaki stranki. Pogodbeni stranki pa nista vezani na stvarne, pravne ali druge razloge, ki bi jih navajala komisija. Delo komisije mora biti, razen če se obe stranki drugače sporazumeta, končano v roku 6 mesecev, računajoč od dneva, ko je bilo sporno vprašanje komisiji predloženo v razpravo.

Čl. 14., 15., 16. in 17. določajo formalnosti, kako ima komisija za koncilijacijo postopati.

Splošne določbe

Čl. 21. V vseh primerih, ko je sporno vprašanje predmet kakega arbitražnega ali sodnega postopka, posebno pa, če izhaja vprašanje, glede katerega sta stranki različnega mnenja, iz že izvršenih del ali pa iz del, ki se niso dokončala, bo stalno mednarodno sodišče v skladu s paragrafom 41 svojega statuta ali kako drugo razsodišče naznačilo, kakšne časne odredbe se imajo predvideti v določenem roku.

Stalna komisija za koncilijacijo bo mogla, če to bo potrebno, enako postopati po sporazumu med obema strankama.

Vsaka obeh visokih pogodbenih strank se obvezuje, da se bo odrekla vsaki odredbi, ki bi mogla izzvati repersusije, škodljive za izvršitev odredbe ali aranžmana, ki bi ga predlagala stalna komisija za koncilijacijo.

Čl. 22. Ta pogodba se izvaja med obema visokimi pogodbenima strankama, čeprav bi bile v spornih vprašanjih prizadete tudi druge države.

Čl. 23. Če se s strani ene izmed obeh pogodbenih strank pojavi ugovor, odlašno tolmačenje pogodbe, gre ta ugovor pred stalno mednarodno sodišče, ki bo postopalo v skladu s 6. členom te pogodbe.

Čl. 24. Ta pogodba bo ratificirana. Ratifikacijske listine se bodo čimprej izmenjale v Ankari.

Čl. 25. Pogodba stopi v veljavo, čim bodo izmenjave ratifikacijske listine, in traja pet let, pričenši z dnem, ko stopi v veljavo. Če se šest mesecev pred svojim potekom pogodba ne odpove, se smatra, da je podaljšana za nadaljnjih pet let.

V potrdilo pooblaščenec se ta pogodba podpisuje.

Izdelano v Beogradu v dveh primerih.

V Beogradu, dne 27. novembra 1933.

B. M. Jevtić m. p.

Tevfik Ruždi bej m. p.

Pomemben uspeh francoske diplomacije

Prvi sadiji direktnih razgovorov med Francijo in Nemčijo — Zmaga ideje Društva narodov — Popuščanje Nemčije je spravilo Italijo v znatno zadrego

Pariz, 27. novembra. r. Diplomatska pogajanja, ki so se pričela takoj po odgoditvi razorožitvene konference, so že rodila prve uspehe. Nemčija, ki je prvotno stavila v pogledu razorožitve odnosno ponovnega oboroževanja Nemčije nesprejemljive zahteve, je znatno popustila, na drugi strani pa se je umaknila tudi rimska diplomacija. Nemčija je izrazila ne samo svojo pripravljenost, da se vrne v Društvo narodov, marveč tudi pripravljenost za nadaljnje sodelovanje na razorožitveni konferenci.

Do tega preokreta je prišlo očividno sprčo dejstva, da se je Anglija več ali manj strinjala s stališčem Francije, ki je nastopila odločno zoper ponovno oborožitev Nemčije ter za razorožitve s primernimi jamstvi varnosti pod mednarodno kontrolo. Razgovori, ki so bili v teku prošlega tedna med diplomatskimi zastopniki Francije, Anglije in Italije, so v tem pogledu znatno razčistili situacijo in pretekli petek je francoska vlada po svojem berlinskem poslaniku stavila nemški vladi konkretna vprašanja, na katera je podal nemški kancelar Hitler tako zadovoljive odgovore, da jih smatrajo za znatno olajšanje mednarodnega položaja in za osnovo nadaljnjih diplomatskih pogajanj. Ta pogajanja naj bi se pospešila tako, da bi najkasneje do srede januarja dovedla do načelnega političnega sporazuma, ki bi omogočil povratek Nemčije v Društvo narodov in nadaljevanje razorožitvenih pogajanj v Ženevi.

Po informacijah tukašnjih diplomatskih krogov je preokret v Berlinu dokaj presenetljiv rimeke kroge. S prihodom neposrednih razgovorov med Parizom in Berlinom je namreč odpadla posredovalna vloga Rima, ki je bila hotela fašistična diplomacija izkoristiti obenem za rušenje Društva narodov in za uveljavitev diktature velesil z izvanredno politiko četverice. V Rimu so računali z poslednostjo od italijanske diplomacije inodirane nemške zunanje politike ter z vstrano odornostjo Nemčije proti razorožitvi in zoper Društvo narodov. S popuščanjem Nemčije pa so vsi na tem osnovi zgrajeni načrti propadli.

V krogih rimske diplomacije je zavladala precejšnja nezvestost in Mussolini je iz Berlina nujno zahteval podrobnih informacij o nadaljnjih namerah nemške vlade. Nemški poslanik v Rimu Hassel je sročil

docela nepričakovano odpotoval v Berlin s poročili Mussolinija o novi orientaciji italijanske zunanje politike, izzvalne s popuščanjem Nemčije napram Franciji. Istosčasno je sporočil Mussolini v Berlin nove predloge za nadaljnjo skupno akcijo, ki pa v podrobnostih za enkrat še niso znani.

Važna pa je v zvezi s tem ugotovitev francoske diplomacije, da je s tem definitivno propadla konferenca štirih, ki jo je s tolikim poudarkom priporočala Italija in ki bi pomenila dejansko afont proti Društvu narodov. S tem, da se Nemčija pripravlja za zopetni povratek v Ženevo, je zmagala ideja Društva narodov in je s tem že več ali manj »zvojevan boj, ki se je pričel po odgoditvi razorožitvene konference za diplomatskimi kulisami. To poudarja tudi vse angleški tisk, ki toplo pozdravlja preokret v mednarodni politični situaciji. Le liberalni »News Chronicle« vztraja na tem, da se Nemčija najprvo povrne v Ženevo in da se naj šele potem nadaljujejo z njo pogajanja.

Italijanski tisk skriva poraz italijanske diplomacije za dolgovazne razprave o tem, kdo je dal prvi iniciativo za neposredne razgovore med Parizom in Berlinom in si prizadeva razvoj dogodkov prikazati kot zmago nemškega stališča, ki se v glavnem sklada s italijanskim.

Za 50 milijonov sliiv smo izvozili

Beograd, 27. novembra. AA. Po podatkih komisije za sadije se je iz Jugoslavije izvozilo v letošnjem letu svežih sliiv v Avstrijo 1834, na Madžarsko 1, v Nemčijo 29, na Poljsko 449, na Češkoslovaško 2689, v Švicco 302 in v Italijo 12 vagonovski pošiljki. To je skupno okoli 35 milijonov kilogramov. Vrednost izvoženih sliiv znaša okoli 50 milijonov Din.

Spalni vozovi III. razreda

Beograd, 27. novembra. AA. Z dovoljenjem prometnega ministrstva bo mednarodno društvo za spalne vagone uvedlo s 1. decembrom na progi Zagreb—Split in obratno v svojih vagonih razen dosedanjih oddelkov tudi oddelke III. razreda. V oddelkih III. razreda bodo po 3 postelje druga nad drugo.

Chautempsov kabinet

Chautemps je obnovil prejšnjo radikalno vladu z malimi osebnimi izpremembami

Pariz, 27. novembra. r. Chautemps, ki je po dolgotrajnih pogajanjih in posvetovalnih večerih popoldne definitivno sprejel mandat, je davi sestavljal svojo vladu. Ideja levičarskega kartela je propadla in je moral ostati Chautemps v mejah dosedanjih vladnih večine, ki pa se je prej skrčila kakor pa razširila. Tako neosocialisti kakor levičarski republikanci so odločili sodelovanje v novi vladi. Razen štirih so ostali v vladi vsi dosedanjí ministri, tako da gre prav za prav za kabinet Sarrauta v drugi izdaji. V glavnem bo odvisno od finančnega programa nove vlade, v koliko sme računati na podporo levice in zmerne desnice. Ze prve vesti o sanacijskem programu vlade, ki določa tudi znižanje uradnih plač, na čimer sta padli Daladierjeva in Sarrautova vlada, pa obeta po mnemu političnih krogov tudi Chautempsovi vladi kratkotrajno življenje.

Nova vlada, ki se je davi ob 10. predstavlja predsedniku republike in bila za prišezena, je sestavljena takole: Predsedništvo in notranje zadeve Chautemps (rad.), pravosodje in podpredsednik vlade: Rainaldy (centrum), zunanje zadeve Paul Boncour (neodvisna levice), finance Bonnet (rad.), proračun Marchandau (rad.), vojska Daladier (rad.), mornarica Sarraut (rad.), letalstvo Pierre Cot (rad.), narodna obramba de Monzie (soc.), javna dela Paganon (rad.), trgovina Eynac (levi centrum), kmetijstvo Queuille (rad.), deto Lamoureux (rad.), kolonije Dalimier (rad.), pokojnine Ducos (rad.), zdravstvo Esrael, trgovska mornarica Marchandeau (rad.), prosveta Prot (rad.), pošta Mistler (rad.).

Državni podtajniki so: pri predsedništvu vlade Marcombes, v notranjem ministristvu William Bertrand, v gospodarskem ministristvu Raymond Patenotre, v zunanjem ministristvu de Tesson, za telesno vzgojo Adolphe Cheron, za tehnični pouk le Gorgeu, v vojnem ministristvu Guy la Chambre, v letalskem ministristvu Desalle.

Da pokaže solidarnost s Chautempsovo vlado, je Herriot, ki zaradi slabega zdravja ni hotel sprejeti nobenega resora, pristal na to, da postane delegat v Društvu narodov in da bo morebiti zastopal Francijo pri diplomatskih pogajanjih. Predstavljanje nove vlade pred predsednikom Lebrunom je trajalo celo uro. Ko je odhajal iz Elizejske palače, je Chautemps izjavil, da je cilj njegove vlade obnova financ in proračunsko ravnotežje. Vlada se bo brez odloga spravila na delo. Kdaj se bo novi kabinet predstavil zbornicama, še ni določeno.

Chautempsov program

Pariz, 27. novembra. a. Novi ministri predsednik Chautemps namerava posebejno izvesti sanacijo državnih financ ter je z danes popoldne sporočil, da namerava predložiti le en sanacijski program. S štednjami v javnih izdatkih, znižanjem uradnih plač in poslovnih honorarjev, z novimi davki, kovanjem srebrnega denarja in reorganizacijo loterijskih dohodkov hoče dobiti 6 milijard frankov. Pričakuje se, da bo Chautemps v četrtek ali v petek takoj po vladni izjavi predložil zbornico svoj sanacijski načrt. V zbornici je že vložil pet interpelacij, med njimi interpelacija poslanca Franklina Bouillona o zunanji politiki vlade.

Uspehi desnice pri naknadnih volitvah

Pariz, 27. nov. č. V Franciji so se večeraj na več krajih vršile naknadne parlamentarne volitve, pri katerih je se pokazala tendenca na desno. Socialisti so v volilnem okrožju Saint Quentin izgubili svoj dosedanjí mandat na korist nezavisnih levičarjev. V Ville Neuvi je bil izvoljen izrazito desničarski kandidat mesto dosedanjega pristasa radikalov. Enako tendenco so pokazali tudi rezultati naknadnih volitev v pariški občinski svet. V borbi proti radikalom so zmagali skrajni desničarji.

Nov kurz na Dunaju?

Zopetni vstop Landbunda v vladu, ki bi imel za posledico izgoniranje Heimwehra, naj utrje pot za sporazum z Berlinom

Dunaj, 27. nov. r. V političnih krogih živahno komentirajo večerajšnji senzacionalni govor voditelja Landbunda inž. Winklerja, ki je bil do septembra podpredsednik vlade, ki pa se je po Dollfussovem sporazumu s heimwehrovci umaknil iz vlade. Landbund se namreč ni strinjal s protinemško politiko Dollfussovega režima, ki je prišla do izraza zlasti v razpustu narodno socialistične stranke. Od tedaj pa so se politične prilike v Avstriji znatno izpremenile. Zlasti iz zunanje političnih razlogov je začel dr. Dollfuss, najbolj po nasvetu iz Rima, iskati poti, ki bi omogočila likvidacijo avstrijsko-nemškega spora in obnovo tesnega sodelovanja Avstrije in Nemčije, kar bi tudi italijanski zunanji politiki zelo olajšalo položaj.

Te govorice so se še zgostile, ko je bil prošli teden pozvan na Dunaj eden izmed prvakov Landbunda, sedanji avstrijski poslanec v Rimu dr. Rintelen, o katerem je znano, da ima dobre zveze tako v Rimu kakor v Berlinu. Rezultat razgovorov dr. Rintelena in dr. Dollfussa je bil ta, da je dr. Dollfuss znova povabil Landbund k sodelovanju v vladi.

Ogromno senzacijo je izzval večerajšnji govor inž. Winklerja v Celovcu baš zaradi tega, ker je inž. Winkler v svojem govoru ne samo potrdil to verzijo, marveč tudi napovedal, da je sporazum Avstrije in Nemčije mnogo bližji kakor pa se splošno misli. Iz napovedi inž. Winklerja sklepajo v političnih krogih na radikalno izpremembo avstrijskega notranjopolitičnega kurza. Nobenega dvoma ni, da bi zopetni vstop Landbunda v vladu pomenil izgoniranje Heimwehra, s čimer bi bili odstranjeni z vodstva avstrijske politike glavni zagovorniki protinemškega kurza.

Inž. Winkler je v svojem govoru sicer naglasil, da je sporazum z Nemčijo mogoč

samo na osnovi neokrnjene samostojnosti avstrijske republike, s poudarkom pa je dodal, da mora biti Avstrija slej ko prej odločno nemško orientirana. Veleizdajalec avstrijske republike je prav tako tisti, ki izboja črno-zolto monarhistično zastavo in proglašča Otona Habsburškega za castnega meščana, kakor pa oni, ki daje s kljukastim križem izraza svojemu kulturno nemškemu prepričanju.

Deloma je napovedi inž. Winklerja potrdil tudi zvezni kancelar dr. Dollfuss v svojem govoru na shodu v Amstettenu, ko je poudaril, da njegov režim nikakor ni Nemčiji sovražen ter da je sporazum vsak čas mogoč.

Razburjenje v heimwehrovskem taboru

Dunaj, 27. novembra. a. Izjave bivšega avstrijskega podkancelarja Winklerja na zborovanju v Beljaku komentirata tudi glavni organ krščanskih socialistov »Reichspost«, ki opozarja na to, da je sodelovanje Landbunda v agrarnih vprašanjih ravno tako zaželjeno, kakor v zunanji politični vprašanji, zlasti z ozirom na Nemčijo. Veliko razburjenje pa so izzvale izjave Winklerja v heimwehrovskem taboru. Podkancelar Fey je izjavil, da Winkler ni imel pooblastila za tako dalekosežne izjave in da gre le za neobvezne razgovore z Landbundom.

Gömbös na Dunaju

Budimpešta, 27. novembra. AA. Predsednik vlade g. Gömbös in kmetijski minister Kallay sta se davi odpeljala v Avstrijo, kjer bosta na vabilo avstrijskega zveznega kancelarja dr. Dollfussa prebila nekaj dni na lovu v Neubergeru na Štajerskem. Danes sta prispela na Dunaj. Na železniški postaji je svoja gosta pozdravil kancelar Dollfuss in z njima takoj nadaljeval vožnjo v Neuberger. Dollfuss se bo drevi vrnil na Dunaj.

Pred volitvami v Italiji

Novo volitve v Italiji naj dajo vladi popolno pooblastilo za preureditev fašistične države

Rim, 27. novembra. d. V kratkem bodo razpisane nove volitve za italijansko poslansko zbornico, ki se bodo vršile po istem zakonu kakor L. 1929, ker je sedanji poslanski zbornici potekel štiriletni mandat. Nova poslanska zbornica bo imela, kakor je poudaril Mussolini v svojem poslednjem govoru na seji nacionalnega korporacijskega sveta, predvsem nalogo, da odobri novo korporacijsko ustavo, ki jo bo izdelal veliki fašistični svet. Tako bodo v Italiji likvidirali sedanji parlamentarni sistem in ga nadomestili deloma z novo korporacijsko zbornico, ki pa ne bo imela tako velike zakonodajne oblasti kakor dosedanjí parlament.

Nove volitve bodo imele kakor L. 1929 značaj fašističnega plebiscita. L. 1929 je plebiscit veljal afirmaciji fašističnega režima v Italiji, tokrat pa naj bi manifestiral disciplino fašistov ter njihovo voljo, da dajo režimu popolno pooblastilo za preureditev sistema fašistične države. Po zakonu iz L. 1928 se volitve vršijo tako, da določijo nacionalne sindikalne zveze, ki jih zakon nastave 13. 800 kandidatov, druge pravne ustanove pa 200 kandidatov, izmed katerih določí veliki fašistični svet končno število 400 kandidatov, ki jih nato korporativno izvolijo volilci, zbrani v enem samem nacionalnem volilnem kolegiju, s tem, da pritrjuje, ali zavrne vprašanje, postavljeno jim v glasovnici.

Rimska »Gazzetta Ufficiale« je sedaj objavila dekret, ki na novo določa eno prav-

no ustanovo, ki naj poleg sindikalnih zvez imenuje svoje kadrate. Te ustanove so: zveza državnih uradnikov in uslužbencev, učiteljev in profesorjev, železničarjev, poštnih nameščencev, nameščencev državnih industrijskih podjetij, akademije, fašistični kulturni zavod, društvo Dante Alighieri, zveza nacionalnih bojnikov z vsemi svojimi odseki, vojni invalidi in poabljenec, družin padlih in poabljenih fašistov, italijanska pomorska lga, institut za nacionalno gospodarsko sodelovanje, zveza italijanskih hranilnic, italijanski delniški družbi, konzorcijev za melioracijo zemlje, Touring-club, italijanski nacionalni olimpijski odbor, kulturna organizacija »Dopolavoro« in zveza nacionalne trobojnice. Te pravne ustanove bodo smele predlagati 200 kandidatov, dočim jih bodo obstoječe sindikalne organizacije predlagale 800. Glasovanje bi se moralo vršiti tajno, praksa pa je v L. 1929 pokazala, da je bilo jamstvo za tajno glasovanje docela fiktivno.

Novi Mussolinijevi načrti

London, 27. novembra. g. »Daily Telegraph« doznava, da namerava Mussolini predlagati za ureditev razorožitvenega vprašanja sklicati konferenco sedmih velisil, in sicer Anglije, Zedinjenih držav, Francije, Nemčije, Italije, Japonske in Rusije. Naloga te posebne konference bi bila razširitev pakta četvorice tudi na Rusijo. Japonsko in Zedinjene države na podlagi Kelloggovega pakta

Zasedanje skupščinskih odborov

Beograd, 27. novembra. p. V prostorih Narodne skupščine se je danes dopoldne sestal odbor za proučitev uredbe o javnih delih. Seji so prisostvovali tudi številni narodni poslanci, ker vlada veliki zanimanje za to uredbo, ki tvori uvod v osnove trajne institucije za omiljenje brezposelnosti in socialnega skrbstva za onemogle ter za delo nesposobne. Razpravo sta otvorila ministri gg. Ivan Pucelj in dr. Srkulj, ki sta očrtala pomen predlaganih ukrepov za gospodarsko povzdigo potrebnih krajev ter za socialno preskrbo. Oba ekspezeja sta bila sprejeta z velikim odobravanjem. Po celodnevni razpravi je odbor uredbo o javnih delih zvečer v načelu sprejel. Jutri se bo pričela podrobna razprava, ki bo predvidoma trajala več dni, ker je prijavljenih mnogo govornikov. Odbor za proučitev uredbe o zaščiti kmetov se bo sestal v sredo dopoldne. Tudi za razprave v tem odboru vlada veliko zanimanje.

Seja kluba senatorjev

Beograd, 27. novembra. AA. Predsednik kluba senatorjev Jugoslovenske nacionalne stranke, Kosta Timotijević, je sklical sejo kluba za sredo 29. novembra ob 10. dopoldne.

Seja finančnega odbora

Beograd, 27. novembra. AA. Finančni odbor Narodne skupščine bo imel v torek 28. t. m. ob 10. dopoldne sejo v sobi finančnega odbora. Dnevni red je: 1. zakonski predlog o izpremembi zakona o carinah; 2. zakonski načrt o trošarin; 3. predlog zakona o neposrednih davkih (davek na poslovni promet in davek na samce); 4. zakonski načrt o pristojbinah; 5. predlog zakona o izplačilu vojne škode, uredbe o 7 odst. investicijskem posojilu, pravilnika o likvidaciji agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini in 6. uredba o organizaciji poštne službe.

Maksimiranje cen cementa

Beograd, 27. novembra. p. Kakor znano, predvideva uredba o javnih delih za omiljenje brezposelnosti med drugimi tudi uvedbo posebne trošarine na cement v iznosu 15 Din za 100 kg. Ta trošarina se bo stekala v centralni državni fond za javna dela, ki bo potem razdeljen na vse banovine na podlagi odobrenih načrtov za javna dela. Obenem pooblašča uredba trgovinskega ministra, da maksimira cene cementa, da se na ta način prepreči novonajev cen s strani cementnega kartela. V svrhu točne ugotovitve produkcijskih in režijskih stroškov se je danes na poziv trgovinskega ministra sestala v Beogradu anketa, ki bo proučila položaj cementnih tovarnov ter sestavila predloge za maksimiranje cen cementa. Ker so cementne tovarne že povisale ceno za 1500 Din pri vagonu, je določitev cen nuja in bo to vprašanje rešeno v nekaj dneh.

Pred sestankom Reichstaga

Berlin, 27. novembra. g. Novi državni zbor, ki je bil izvoljen 12. novembra, se bo sestal k svoji prvi seji najbrže 11. decembra. Zasedal bo zopet v Krollovi operi, kjer se že vršilo potrebna adaptacijska dela. Ker velja od prejšnjega državnega zbora sklenjeni pooblastilni zakon za vlado štiri leta, pride novi docela narodno-socialistični državni zbor v poštev le za razširjenje pooblastilnega zakona. Kakor se doznava, se bo ustanovila posebna ustanova pod imenom »Preussenhaus«, ki bo služila gojitvi državne misli na podlagi narodno-socialističnega svetovnega naziranja. Ustanova bo dobila v dar več stavbnih parcel. V njenih poslopih se bodo vršile prireditve in zasedanja javnopravnih korporacij in narodno-socialističnih organizacij. Kot predsednik ustanove se imenuje pruski ministri predsednik Göring. V zakonu o tej ustanovi je treba videti prvo etapo državne reforme, ki bo v zvezi z razpustom deželnih zborov, ki se ne bodo več volili.

Nesoglasja v japonski vladi

Tokio, 27. novembra. g. Na velikem zborovanju, ki ga je sklicalo 72 nacionalnih zvez, so viharno zahtevali odstop sedanje vlade in sestavo vlade močne roke, ki bo mogla obvladati notranjo in zunanje-politično situacijo. V vladi je prišlo med morariskim, poljedelskim in med vojnim ministrom na eni ter finančnim ministrom na drugi strani do diferenc, ker finančni minister odklanja več zahtev vojnega, mornariškega in poljedelskega ministra. Imenovani ministri so že zagrozili s svojo demisijo. Danes se bo sestal ministriški svet, na katerem bo mogoče izbruhnila kriza vlade.

Socialistični uspeh v Ženevi

Pariz, 27. novembra. AA. Precejšnja pozornost je zbudila est iz Ženeve o socialni zmagi v Ženevi in ženevskem kan-tonu. Odslej bo ženevska kantonska vlada sestavljena iz treh zastopnikov meščanskih strank in štirih socialistov. Med socialisti je tudi znani Nicole, voditelj vstaje od 9. novembra lanskega leta, ki so ga šele pretekli mesec izpustili iz zaporja Nicole bo bržkone dobil v novi vladi resor za avosodje in policijo. Ker je Nicole doslej ostro napadal Društvo narodov, so v Parizu zelo radovedni, kakšno stališče bo za vzal sedaj.

Linčanje dveh ameriških zločincev

San José (Kalifornija), 27. novembra. AA. V kraju San Francisco so našli od morskih volkov strašno razmesarjeno truplo mladega moža, ki sta ga 9. t. m. ubila dva gangstra. Ko so ljudje to zvedeli, je velikanška množica navalila na osebo kaznilnice, kjer sta bila oba morila zaprta. Policija si je zamaš prizadevala, da bi z bombami za solženje ustavila naval razjarene množice. Čeprav jo je večkrat zagnala na zraj, se je množica vendarle posrečilo vdreti v kaznilnico in se polastiti obeh gangstrov. Zavlekli so ju v bližnji park in ju obesili na drevo. Pri spopadu s policijo je bilo več oseb ranjenih. Linčanja gangstra sta nesrečnega mladega moža 9. novembra ubila, nato pa vrhla njegovo truplo v zaliv San Francisco. Ko je bil zločin že storjen, sta hotela dobiti odkupnino 40.000 dolarjev ter sta obljubljala, da bosta svojo žrtev zdravo vrnila njegovim rodbini.

Beli zobje? Da, toda ...

... ne na stroške zobnega emajla

Beli zobje nas pomladajo; oni so dargoceno imetje, katero si ohranimo, le s takšno zobno pasto, ki napravi bleščeče bele zobe, a občutljivega zobnega emajla ne pokvari. Lepe, bele in zdrave zobe si ohranite z uporabo paste Chlorodont.

Taba Din 8.- in Din 13.-

Vedno le Chlorodont

Viharna volilna borba v Rumuniji

Prevratni načrti desničarjev - Vlada napoveduje energične ukrepe

Bukarešta, 27. novembra. r. Kampanja za parlamentarne volitve, ki bodo 12. decembra, postaja z vsakim dnem ostrejša. Številni incidenti in spopadi med pristajši raznih grupacij pričajo, da gre borba na nož. Posebno nasilno nastopajo desničarsko-ekstremne skupine, ki odkrito groze s prevratom, če bi pri volitvah podlegle. »Legionari železne garde«, kakor se naziva skupina s fašističnimi tendencami, nastopajo povsod z največjim terorjem. V Jassiju je prišlo med njimi in policijo do krvave borbe. Legionarji so se zabarikadirali v Dijaškem domu, kjer jih oblega policija že dva dni brezuspešno. Policija grozi, da bo uporabila najradikalnejša sredstva, ako se do jutri zjutraj ne udajo.

V zvezi s številnimi preiskavami, ki jih je izvršila policija v teku zadnjih dni, se

doznava, da so naši v stanovanju enega izmed glavnih voditeljev »Železne garde«, podoben načrt za državni prevrat. Policija je na podlagi teh razkritij mnogo osumljenih aretirala. Pri raznih voditeljih te organizacije so našli tudi velike vsote denarja, ki izvirajo očividno iz inozemstva.

V Konstanci je danes dopoldne prišlo do krvavega spopada. Orožništvo je bilo prebrih in se je moralo umakniti. V spopadu so dva orožnika ubili, tri pa ranili. Nato so zasedli orožniško postajo in so se udali šele, ko je prišlo na pomoč vojaštvo.

Zaradi teh izgrediv je podal danes državni podtalanik notranjega ministristva izjavo, v kateri napoveduje najradikalnejše ukrepe. Splošno se pričakuje, da bo vlada več ekstremnih levičarskih in desničarskih organizacij razpustila.

Tretji del lipskega procesa

Sodišče hoče ugotoviti, ali je komunistična stranka pripravljala prevrat, da bi našlo vzrok za obsodbo Lubbejevih soobtožencev

Lipso, 27. novembra. AA. Zadnja faza procesa zaradi požiga Rajstaga naj razčisti vprašanje, ali je komunistična stranka v času, ko je prišlo do požiga, res pripravljala prevrat v Nemčiji. Danes je to fazo otvorila izpovedba kriminalnega svetnika Hella, ki je izjavil, da si je komunistična stranka vzela komunističnim fiaskom v letih 1919, 1920, 1921 in 1923, ko je hotela s silo vreči tedanji sistem in ga nadomestiti s sovjetsko vlado, tudi naslednje leta prizadevala uvesti diktaturo proletariata v Nemčiji. To po njegovem mnenju dokazujejo komunistični govori v parlamentu. Blanki v iz-

stih, okrožnice in resolucije kongresov komunistične stranke. Heller je nato citiral resolucijo, sprejeto meseca oktobra 1932 na berlinski konferenci komunistične stranke, ki naglašja, da je treba izbrati delavske stavke za organiziranje bojnih demonstracij nezaposlenih delavcev. Glavna naloga stranke je pripravljati ljudskih množic za splošno politično stavko. Gre za to, da se vse potrebno ukrene za mobiliziranje množic, da se navdahnejo z revolucionarnim duhom. Naslednje mesece so pokrajinski zbori komunistične stranke v celoti odobrili navedeno resolucijo.

Dr. Ivan Perne †

Beograd, 27. novembra. p. Iz Ženeve je popoldne prispela brzojavna vest, da je tam nenadoma preminul, zadet od srčne kapi, dr. Ivan Perne, delegat naše vlade pri Društvu narodov in na razorožitveni konferenci. Pokojni dr. Ivan Perne je bil eden izmed najposposnejših uradnikov in je tudi v ženevskih krogih kot dober poznavalec združniških vprašanj užival velik sloves. Star je bil šele 44 let.

Revizionistične demonstracije na Bolgarskem

Sofija, 27. novembra. AA. Na današnje obletnico podpisa neulliske mirovne pogodbe so priredili po vsej Bolgarski protestna zborovanja. V Sofiji je bil protestni shod v veliki dvorani gledališča »Rozal«. Proti neulliskim mirovnim pogodbam je govoril najprvo profesor sofijskega vseučilišča Genov, nato pa so nastopili zastopniki raznih emigrantskih organizacij na Bolgarskem. Po shodu so zborovalci krenili na bulvar Caria Osvoboditelja, tu pa jih je razpršila pehota in konjenica, tako da zborovalci niso mogli prodrati v druge ulice.

JNS v slovenjgraškem srezu

Na pobudo banovinskega tajništva JNS se je vršila prošli nedeljo ob 10. uri dopoldne v gostilni Stopar-Ježovnik v Velenju širša anketa sreskega odbora odnosno organizacij JNS v slovenjgraškem srezu. Sestanek je imel smnen, da poglobi strankino politično, gospodarsko in kulturno delo v srezu. Številno zbrane predstavnike krajevnih organizacij sta pozdravila predsednik občinske organizacije v Velenju g. šolski upravitelj Stopar kot domačin in predsednik sreske organizacije v Slovenjgradu meščanski šolski ravnatelj gospod Sentjunc, ki je podal izčrpano poročilo o politični situaciji v vseh važnejših krajih sreza. Dragocena navodila za reorganizacijo dela v stranknih edinicah so podali: narodni poslanec slovenjgraškega sreza g. dr. Vošnjak, celjskega sreza g. Prekoršek, tajnik banovinske organizacije JNS g. dr. Zajc in tajnik sreske organizacije za mesto Ljubljano g. Parcer, debate so se pa živahno udeleževali tudi vsi prisotni stari in mladi borci za jugoslovensko nacionalno idejo. Sklenilo se je na novo ustanoviti, oziroma poživiti več krajevnih organizacij. Vse pteke ankete v popolnem soglasju je prišel o veliki delavnosti in iskrenem navdušenju za dve narodne samozvesti v naši tepli dolini. Zborovanje je trajalo do 13. ure.

Ob 15. uri se je nato vršil občni zbor občinske organizacije v Velenju ob rekordni udeležbi članstva. Občni zbor je otvoril predsednik g. Stopar s temeljitim poročilom o delovanju organizacije v prošlem polovnem letu, zlasti tudi z ozirom na zadnje občinske volitve, proti katerim je vložena utemeljena pritožba in katerih ponovni razpis bo favno dokazal, da more in hoče priznati tle Velenje imeti le nacionalno usmerjenega župana in odbor. Govora obeh navzočih poslancev g. dr. Vošnjaka in g.

Prekorška, ki sta se vsebinsko zelo srečno dopolnjevala, kakor tudi govor tajnika g. Parcerja, so napravili velik vtis pri poslušalcih, tako da se je takoj po zborovanju prijavilo 43 novih članov krajevne organizacije. Tajniško poročilo je podal gospod Kurnik, blagajniško g. Bozovičar. Iz obeh je bilo razvidno, da je bila občinska organizacija v Velenju zelo agilna, saj se ji je posrečilo pritegniti k državotvornemu udeleževanju vse one, ki so s čistim srcem za skupnost, slogo in plodno delo. Sklenilo se je, prirediti velika manifestacijska shoda v šostanju in Slovenjgradu in na shoda povabiti gg. ministre in večje število narodnih poslancev.

V odbor občinske organizacije v Velenju so bili izvoljeni: predsednik Stopar Vinko, podpredsednik Sovinek, tajnik Kurnik, blagajnik in njegov namestnik Melanšek in Bozovičar, odborniki: Blatnik, Tepina, Počajt, Goltnik ml., Glušič, Pevec in Medved. V nadzornem odboru so direktor rudnika g. inž. Čuček, inž. Burnik in Glazer. V krajevnem odboru so zastopane vse nacionalne, gospodarske in kulturne organizacije v Velenju in na rudniku. Po triurnem zborovanju, ki je po svojem vzornem poteku izprčalo, da je naša organizacija v resnici celica zdravega optimizma, ne samo v političnem, marveč tudi v narodno gospodarskem in socialnem oziru, je predsednik g. Stopar zaključil krasno uspešni občni zbor in celodnevno resno delo za procvit jugoslovenske nacionalne misli v srežu Saleške doline.

Zakonska tragedija ljubljanskega stavbenika v Beogradu

Beograd, 27. novembra. p. Ljubljanski gradbeni podjetnik Pavle Kotnik je davi v Beogradu v Dositejevi ulici 49 iz ljubosumnosti streljal na svojo ženo in jo smrtonemvarno ranil. Nato je naperil revolver nase in se ustrelil. Zeno Ano so nemudoma prepeljali v bolnico, kjer so jo operirali, vendar pa je bila vsaka zdravniška pomoč zaman. Ana je kmalu po operaciji podlegla poškodbam. Kakor zatrjujejo, je Kotnik našel pri svoji ženi pismo, po katerem je sklepal, da mu je nezvesta. Zena Ana je rodila v Dunaju. Kotnik je nameraval nocoj odpotovati v Ljubljano. (Podrobnosti še niso znane, ker so telefonske zveze z Beogradom prekinjene. Op. ured.)

Vremenska napoved

Zagreška vremenska napoved za danes: Spremenljivo oblačno, mestoma vetrovno in hladno, pričakovati je začasni padavini. Situacija včerajšnja dne: Severno-vremenska depresija se razteza od Anglije do Finske, proti jugu sega ponekod v centralno Evropo. Nad južno Evropo prevladujejo cikloni, ki so povzročili nestalno vreme. Pritisk je padel za 1 do 7 mm, posebno v zadnji Hrvaški in na severu. Temperature so padle lokalno v srednjem in gornjem Primorju, drugod so narasle za 1 do 7 stopinj, zlasti v centralnih in vzhodnih krajih države.

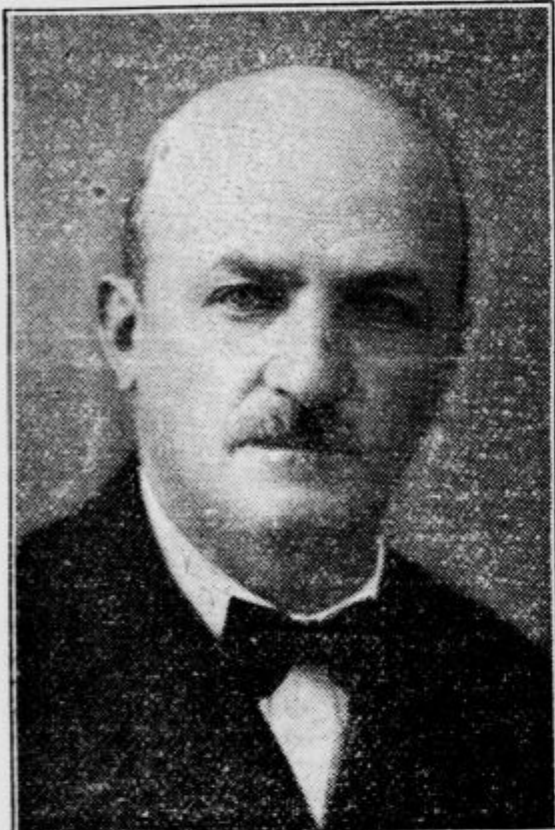
Dunajska vremenska napoved za torek: Prehodna razjasnitev, temperatura okoli ničle, naglo spreminjanje vremena.

Naši kraji in ljudje

Odlikovanje vzornega gasilca

Kamnik, 27. novembra.

Na izrednem obnem zboru kamniške gasilske župe je župni načelnik g. poslanec Cerer sporočil zborovalcem, da je Češko-slovaška vatrogasna zveza imenovala župnega tajnika g. Frana Fajdiga za svojega častnega člana in ga odlikovala z zlato kolajno za vneto delovanje v gasilskih vrstah. Občni zbor je sprejel to vest z velikim odobravanjem na znanje in med iskrenim čestitanjem je izročil g. poslanec Cerer odlikovancu diplomu in kolajno.

Med našimi najagilnejšimi soseskami stoji g. Franc Fajdič kot požrtvovalni javni delavec brez dvoma v prvi vrsti. Po svojem dnevnem delu in skrbi za družino se posveča z veliko požrtvovalnostjo in vnuemu delu v številnih društvi, zlasti pa v gasilskih vrstah. Nad 25 let je že funkcionar kamniške gasilske družbe, v katerem je vodil dolgo vrsto let tajniške posle, od ustanovitve kamniške gasilske župe pa je že 15 let njen vzorni tajnik. Koliko dela leži na njegovih ramenih, vidimo že iz tega, da je tajnik kamniške gasilske družbe, predsednik gasilske samopomoči in župni tajnik. Tudi kinopodjetje kamniškega gas. društva se mora za svoj precvit zahvaliti v prvi vrsti delavnosti g. Fajdiča. Poleg dela v gasilskih vrstah pa je g. Fajdič že predsednik najstarejšega slovenskega pevkega društva »Lirica« in odbornik mnogih drugih društev. Nočemo naštevati vseh njegovih zaslug, ker je g. Fajdič v svoji skromnosti vedno odločen nasprotnik javnih priznanj, ugotoviti pa moramo, da je njegovo delo v javnosti ogromno in zgledno!

Sneg je napravil precej škode

Ljubljana, 27. novembra.

Letošnje pozno jesensko vreme je zelo nagajivo. V novembru, ko je bilo druga leta prav solčno, smo imeli letos le štiri lepe dneve, drugače je bilo vedno čemerno. V nedeljo je začelo po malem snežiti že jutraj, a pravi sneg je začel naletavati zvečer in je neprestano snežilo vso noč. Do 7. ure davi je padlo 33,9 mm padavin in je vso ravan pokrila snežena odeja, debela 8 cm. Po gorejskih gorah so divjali pravi snežni viharji in je zapadlo do 50 cm novega, zelo mokrega snega.

Težki mokri sneg je napravil po telefonskih in brzojavnih napeljavah, kakor tudi po električnih žicah v mestu in tudi drugod v dravski banovini prav občutno škodo. Zice so se pod debelim snegom ponekod pripognile skoro do tal in so se leseni drogovi nagibali na stran. Po ulicah je bil delno oviran promet, kar je nastala silna brozga. Po nasadih ni sneg napravil večje škode. Razno drevje je že izgubilo listje in se tak po vejah ni nabralo preveč snega.

Letos novembra je bilo že 248,2 mm padavin, kar ni običajno, kajti letni maksimum dosežejo padavine v Ljubljani že oktobra, a novembra po navadno precej nizke. Vsega skupaj je bilo letos že 1800 mm padavin, kar je prav rekordna številka. V 12 letih po vojni je bilo samo l. 1926, ki je doseglo velike padavine, namreč 1833 mm, a letošnje leto še ni pri kraju.

Prodajanje patriotičnih knjig in slik

Ljubljana, 27. novembra.

Kakor je »Jutro« poročalo že pred nekaj dnevi, je Narodna odbrana v Beogradu izdala poziv, naj javnost zavrne in ovadi ljudi, ki se izdajajo za zastopnike Narodne odbrane ter prodajajo v njenem imenu neke knjige. Narodna odbrana prodaja svoje publikacije le po svojih odborih in ne izdaja posameznikom nobenih pooblastil. Nekaj sleparjev je Narodna odbrana že sama razkrinkala, druge pa naj ovadi opozorjena javnost.

Tudi v Ljubljani je policija nedavno spravila pod ključ neke sleparske razpečevalce patriotičnih knjig in slik ter opozorila občinstvo, naj od vseh neznanih prodajalcev zahteva potrdila lokalnih oblasti. Podobni primeri se dogajajo tudi v drugih krajih in tako je zelo umestna zahteva po najstrožji kontroli trgovine z različnimi knjigami, slikami ter pobiranjem prispevkov v razne svrhe. Sarajevski dnevnik »Jugoslovenska Pošta« obravnava naslednji primer take trgovine.

Razpečevalo se slike Karadjordjevega ustanka po 80 Din. Ta zadeva nas sicer ne bi zanimala, ker ima vsak pravico da trguje, kakor ve in zna, občinstvo pa lahko vse kupi ali pa odkloni. Prodajalci slik pa imajo priporočilo neke visoke institucije ter pripovedujejo o nekem »Društvu za kulturno-gospodarsko propagando«, ki namerava postaviti spomenik narodnemu voditelju Karadjordiju. Denar za ta spomenik naj bi se nabral s prodajanjem slik Karadjordjevega ustanka. Kar se tiče slik, lahko ugotovi vsak lajik, da na njih ni ničesar umetniškega, neke zgodovinske osebnosti pa so upodobljene na način, ki žali pieteto, ki jo goji narod do njih. Z umetniškega stališča so slike brez vsake vrednosti, zaradi dolžnega spoštovanja do zgodovinskih osebnosti pa bi bilo treba prepovedati razprodajanje.

Tekom zadnjih let so razne problematične osebe in sumljiva podjetja izdajala slike in knjige patriotične vsebine. V pogledu umetnosti in zgodovinske vrednosti je bilo vse to na najnižji stopnji, izdajatelji in razpečevalci pa so si vendarle pridobili raznovrstna priporočila, s katerimi so nastopali pri raznih ustanovah, občinah in pri privatnikih napol uradno na kump, grozeč vsem naravnost ali pa po ovinkih, da bodo vstili med nepatriote in neljalne državljane, če odklonijo nakup. Na ta način so občinstvo vsiljevali za drag denar knjige in slike brez vsake vrednosti. Kratko rečeno, razvila se je ostudna trgovina na račun naših največjih nacionalnih svetinj. Tej sramotni pojavi je treba napraviti konec. Občinstvo mora storiti svoje v prvi vrsti pa morajo skrbeti merodajna oblastva, da bo konec te ostudne prakse. Potreben bi bil zakon, ki bi privatnim osebam prepovedal produkcijo takih slik in knjig brez posebne stroge kontrole, najboljšje pa bi bilo, če bi izdajanje takih publikacij prevzela država v svoje roke. Dosedanja trgovina pa mora prenehati, ker je profanacija in žaljenje naših nacionalnih svetinj.

ZVOČNI KINO DVOR

Telefon 27-30

DOUGLAS FAIRBANKS

v filmu

Moderni Robinzon

Film napetih scen in zabave

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Uspeh nove komedije na Sentsjakobskem odru

Ljubljana, 27. novembra.

Kot drugo novost te sezone je Sentsjakobski gledališki oder dal v soboto in nedeljo prijetno veselilo »Dover-Calais«, s katero je gđ. Baranova, ena najsimpatičnejših igralk tega odra, obenem praznovala svoj stoti nastop. Komedija »Dover-Calais« ni ena tistih burkastih veseliger, ki z zunanjim dovptim in s kvanto burkajo plitke duhove do smeha, temveč je igra, ki prikazuje človeka, kakršen je v resnici, in ki polaga več poudarjenega dejanja v duše ljudi kakor v zunanji videz. Zgodba, ki daje komediji okvir, je zanimiva in brez vsiljivosti senzacionalna: mlada, podjetna reporterka se vtihotapi na jahto starega bogatega čudaka, ki se je zaljubil neke nezdore v življenju odvrnil od sveta in ljudi in samega sebe nekako inter-

niral na morje, stran od vsega. Tu se mu mlado dekle zagrebe v dušo in ga na koncu prepriča, da noben beg iz življenja ni mogoč in da se vsak račun da poravnati samo sredi živga sveta.

V skrbni, v notranji smisel stvari poglabljeni režiji g. Karusa je komedija doživela prav lep uspeh. Ob skromnih materialnih sredstvih, ki oder z njimi razpolaga, je režiser efektno rešil vprašanje scenarije, ki naj predstavlja prostore na ladji, plujoče po morju, in je odlično zadel resničnost pomorskega miljeja. G. Košak je z živo toploto upodobil starega zakrknjenega čudaka — milijonarja, ki se mu ob srečanju z lepo, živahno, duhovito novinko na koncu duša vendarle odpre. Prav lep kometni ljubavni duet pa sta odigrala gđ. Baranova in g. Vizjak. Poleg simpatičnega ladijskega kapitana, ki ga je s prikupnim razumevanjem upodobil g. Klemenčič, in prav posrečenega stekvarda, ki ga je dal g. Milčinski, so žive like predstavili se gđ. Moser (kapitan), Lavrič (ladijski oskrbnik) in Kukman (ladijski kuhar).

Delo samo in uprizoritev sta vredna, da si gre »Dover-Calais« ogledat vse občinstvo, ki zna ceniti pomembni kulturni napori naših Sentsjakobčanov.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, oboletosti žlez, izpuščanjih na koži, tvorih uravnava »Franz Josefov« voda izborna toližovalno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenese »Franz Josefov« vodo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nenavadna zgodba glasila naših rojakov v Argentini

Buenos Aires, v novembru.

Glasilo jugoslovenske kolonije v Argentini, tednik »Jugoslavija«, se je v šestem letu svojega obstoja združilo s tednikom »Narod« v povečan in preurejen list »Jugoslavija«, ki je pisan v srbohrvaščini. Do te združitve je prišlo po nenavadni zgodbi, ki jo je doživel tednik »Jugoslavija« pred poldrugim letom. O tem poroča nova »Jugoslavija« od 4. t. m. obširno na svoji prvi strani. Vsa zadeva nudi primer grde samopasnosti posameznikov, ki se sledeč svojim sebičnim ciljem ne briga za škodo, povzročeno velikim množici rojakov v tujini.

»Jugoslavija« je tedaj nenadoma začela napadati tednjanje jugoslovenskega poslanika v Buenos Airesu g. dr. Ivana Sveгла. Kampanjo proti njemu je vodil predstavnik neke podjetniške družbe iz masčevanja, ker mu je poslanik prekrizal neke račune. Mož je imel tedaj glavno besedo pri konzorciju »Jugoslavije«, o tedanjem uredniku pa pravi »Jugoslavija«, da je bil nepismen človek. Zaradi osebne gonje se je list zameril mnogim našim rojakom, izseljencom pa je postal sploh odvdeč, ker je zanemarjal vsa njihova najvažnejša vprašanja. Tako se je število naročnikov »Jugoslavije« od tedna do tedna zmanjševalo, naraščal pa je dolg v tiskarni. Urednik, ki se je tiskarni predstavljal tudi za lastnika lista, je od tedna do tedna obetal krite dolga, naposled pa je moral list izročiti tiskarni. — Ker tiskarna ni imela za list posebnega interesa, je obstojala velika nevarnost, da bo propadlo najstarejše izseljensko glasilo v Južni Ameriki. Zaradi te nevarnosti se je zbrala skupina poštenih in uglednih rodoljubov, ki so z gnotnimi žrtvami rešili »Jugoslavijo«. Tiskarna je list prodala in novi lastniki so seveda takoj poskrbeli, da je začel list spet služiti svojemu namenu kot izseljensko glasilo.

Ko so intrigantje ostali brez orodja pri zasledovanju svojih namenov, so sklenili javnost mistificirati na ta način, da so v neki tiskarni pripravili izdajo svojega lista — popolne kopije »Jugoslavije«. Prava »Jugoslavija« pa je razkrinkala vso sleparijo takoj, ko je v »Službenem listu« izšla napoved novega lista »Jugoslavije«, ter za vedno izročila sodišču. Predno je izšel prvi izvod falzificirane »Jugoslavije« iz tiskarne, se je tam že pojavila komisija sodnje in policijskega inspektorata, ki je zaplenila tiskane izvide in klišé naslova.

Kako vam ugoja to nežna svilena bluz, spoštovana gospa?

Zares je lep! Kako se pa nosi? In pa, kako se bo dala prati?

Nikdar nezavite! pristen samo v vilih.

Za vse občutljiveči

LUX

Čemu je pa LUX? Tem čistim milnim kosmičem se res lahko vse zaupa! Rabite LUX, ne pa takšne ali drugačne nezavite kosmiče! LUX da svili nov lesk, vam pa neprestano novo veselje!

137-33

Težave z beograjskim obč. proračunom

Beograd, 27. novembra.

Proračun naše prestolnice občine za leto 1934. bi prav za prav moral biti sprejet do konca tekočega leta, toda kakor sedaj vse kaže, bo do tega roka izdelan komaj načet.

Vzrok, da se je sestava proračuna toliko zakasnela, tiči pač v neprijetnem dejstvu, da se je letošnji proračun pokazal tekoma leta vse preoptimističen. Stvarni dohodki so bili znatno manjši, kot so bili proračunani, tako da se letošnji proračun nikakor ne more uporabiti za temelj bodočemu. Občinski svet (opštinski sud), ki sestavlja proračun, se nahaja pred težko nalogo, kako naj spravi občinsko gospodarstvo v ravnotežje. Izdatki so itak že skršeni na najmanjše in neobhodno potrebno, a sedaj naj bi se še skršili, da bi odgovarjali skromnim dohodkom. Če naj pa ostane proračun izdatkov malo ali nič izpremenjen, pa je treba iskati novega kritja. Toda odkod, ko je beograjski mešan itak že hujše obremenjen kot občan kateregakoli drugega mesta v državi ter že danes prihaja na vsakega beograjskega prebivalca okoli 1400 dinarjev občinskih bremen.

Beograjska mestna občina je vse do zadnjih časov črpala svoje dohodke iz trošarine in občinskih podjetij. Predzadnji predsednik občine inž. Nešić je uvedel poleg močno skršene trošarine občinske

doklade, s čimer se je velik del občinskih bremen prenesel z ram najsihekšjih na rame močnejših. Toda ta način občinskega obdavčenja ni dosegel niti leto dni življenja, ker je sedanja občinska uprava zopet uvedla stari način. Odkod naj se potem dobe novi viri za kritje neodvratljivih izdatkov, ko sedanji ne zadostujejo, je res težko reči.

Letošnji proračun je znašal 362 milijonov, ali dohodkov bo dejanski samo okoli 270 milijonov ter bi se tako proračun za bodoče leto moral vrteti okoli tega skupnega zneska. Znižati bi se torej moral na pram letošnjemu za okroglih 90 milijonov. To pa pomeni, da se ne morajo znatno, do skrajnosti skršiti le vsi osebni in razni stvarni izdatki, temveč da se mora občina odreči tudi izvršitvi raznih prepotrebnejših javnih del, pri katerih bi imelo prebivalstvo zaslužka in kruha.

Pred predložitvijo novega proračuna pa se predloži občinskemu odboru v pretrase tudi nova trošarinska tarifa, za katero se trdi, da bo imela isti finančni uspeh, kot ga je imela dosedanja, ali so uvedene v njej neke izpremembe, ki pomenjajo razbremenitev neimovitih slojev prebivalstva. Ta nova tarifa naj bi se odobrila še pred pretrpsem proračuna v občinskem odboru, tako da bi rabila za podlago bodočemu proračunu.

Dva drzna vloma

Škofja Loka, 27. novembra.

Splošna sodba je, da mora biti neke v neposredni škofjelokski okolici nevarna svedrovska bratovščina, ki že dalje časa opravlja svoje posle v tukajšnjem okolišu. V noči na soboto sta bila spet izvršena dva prav predrzna vloma. Vlomilška obiska je bila deležna najprej galanterijske in specerijske trgovina Ane Polensakove v Stari Loki nedaleč od farne cerkve. Vlomilci so odprli vrata z vitrihom, nato pa so zagospodarili z neverjetno drznostjo v trgovini, ki so jo hoteli čisto izropati. Kar je bilo volnenih jopic, nogavic in drugega blaga, so zložili v bale, da spravijo blago tako na najlažji način na varno. Lotili pa so se tudi drugih zalog v trgovini. S seboj so odnesli 5 kg čokolade, kopico škatele najraznovrstnejših cigaret in cigar, več sto razglednic in precej kosov toaletnega mila, tako da so napravili lastnici za 1100 dinarjev škode samo s tem. Ostalo v balah naloženo blago so pa morali pustiti na licu mesta, ker se je Polensakova, ki stanuje v prvem nadstropju, zavoljo ropota v pritličju zbudila in pričela klicati ljudi na pomoč. Tega so se zlikovci prestrašili in jo odkurili v noč.

Stikali so tudi za denarjem. Odprli so s silo blagajno, a jo našli prazno, ker Polensakova gotovine sploh ne hrani doma in blagajno vsak večer do zadnje pare izprazni.

Nič manj presenečen ni bil leto noči znani gostilničar ob Kolodvorski cesti Lovrenc Hafner, ki so ga svedrovci letos že tretjič

Zvočni kino Ideal

Johann Strauss

v filmu

DUNAJSKÉ PESMI

Lee Parry, Mihael Bohrien, komorni pevec

Predstave ob 4., 7. in 9. uri

obiskali. Ura je šla na pol 4. zjutraj, ko je zaslišal Hafner hojo v podstrešju svoje hiše. Takoj je slutil nevarnost in je pričel zasledovati tujca. Neznane se je medtem umaknil Hafnerju v pritličje, pri tem pa je bil tako zvit, da je zaklenil Hafnerju vrata na dnu stopnic, tako da gostilničar brez ropota ni mogel do tate. Gospodar je brž pohitel nazaj v prvo nadstropje in poklical kapetana Pirša. Ta mu je nato držal vrta, da se je spustil po njej skozi okno v pritličje. Tako je upal tatu doseči. A za manj. Zlikovec je medtem ubežal, ne da ga je bilo videti. Na vso srečo je gostilničar ugotovil, da mu nevarni gost ni napravil škode, čeprav je znosil svedrovec vse ključice od spodnjih prostorov gostilne že skupaj in si je urezal pri vratih v shrambo veliko luknjo v les, samo da pride do denarja in zaloge jedi.

Hafner sodi, da vamljajo k njemu bržkone ljudje, ki so jim razmere v njegovi hiši znane. Značilno je, da vamljajo pri njem po navadi takrat, kadar ima kaj več ljudi v gostini. Tudi zadnji svedrovec je smuknil v podstrešje najbrž takrat, ko je bila gostilna še odprta, nato pa je poskušal v tihi noči s svojo srečo v spodnjih prostorih, kar pa se mu je zavoljo gospodarjeve čuječnosti ponesrečilo.

KULTURNI PREGLED

Po reprizi »Praznika cvetočih češenj«

»Praznik cvetočih češenj« je eno izmed tistih del na repertoarju našega Narodnega gledališča, ki bi moral človek o njih pisati knjige, če bi jih hotel približati — mu občinstvu. O čem naj govorim? Ali o zgodbi, ki je strašnejša in ki posega bolj v dejanje in nehanje človeka kakor katerakoli izmed Shakespearjevih dram? Ali o tragediji človeka, ki je tu prikazana v bolj ekstreminu luči, kakor v kateremkoli gledališkem komadu? »Praznik cvetočih češenj« je po dveh uprizoritvah v dramati postal naša nova ljudska igra. Naše občinstvo naj jo vodi gledat zmerom iznova in iznova. Tu bo našlo vsega, kar pričakuje: pesniške lepote in vsebine za življenje, ki naj ga živi.

Režija Cirila Debeveca je dala igri podobo, ki bo v nji našla pot tudi do zadnjega, najbolj zakrknjenega srca z našega, ki igra v ozadju, s scenarist, ki jo je oskrbel Ujaničev, in z igro, ki se godi na sceni, je Debevec pričaral vso tragedijo, ki se odigrava med dvema mladima človekoma. Vيدا Juvanova in Jan sta v čudovitem duetu podala osrčje drame. Njene scene od cvetočih češenj gledalce ne bo izlaska pozabil. Gregorin je kot učitelj Genzo ustvaril svojo mojstrovino z vso svojo igro in plecom je ustvaril lik, ki ostane v spominu.

minu. Drama učitelja, ki mu je naložen, da med svojimi učenci išče človeka, ki bo bodočnosti prinesel rešitev, je bila v njem posebejljena na zmagovit način. Gembu, zvestega tiranovega vazala, je z vso demone rešeničnostjo upodobil Skrbinski. Debevec je z živim izkustvom podal Matseu, tiranovega kancelarja in človeka, ki težkava srca žrtvuje hčer za rešitev grehov, ki so bili. Šaričeva je bila mati, kakršna je poredkem srečamo na oderu: ko je na tako strašen način izgubila hčer, je izgubila še seba. Tovani, Genzova žena, ki je tako strahotno nema priča tragedije, je s silno zadržanostjo odigrala Marija Vera. Razen treh romarjev — Potokar, Plut in Sancin — ki s svojim pomembnim recitativom tvorijo okvir igre, sta med učenci Genzove šole prišla do svoje besede še Kukčeva in Slavčeva.

»Praznik cvetočih češenj« je po pesniški vsebini in po uprizoritvi v resnici vredna, da postane igra širokega občinstva. Pri.

Umetnostne razstave v Pragi

Praška sezona upodabljačev — umetnosti je sedaj na višku in nudi obiskovalcu znatno izbiro zanimivih in poučnih razstav. Predvsem je poučna retrospektivna razstava ustanov-

teljev Jednote upodabljačih umetnikov v Obecnem domu. Tu imaš slike in kipe uglednih umetnikov iz druge polovice minuloga stoletja, klasičkov, predhodnikov impresionizma na Češkem. Izбира je sicer dokaj slučajna, umetnine so bodisi javna, bodisi zasebna last, vendar se na tej razstavi človeku na last, dandanes, čez pol stoletja, skoraj že mitično. Na željo te generacije so bili kipar Myelbeck, slikar Mařak in grafik Aleš. Dobro je, da je Jednota pokazala javnosti umetnika, ki so delovali v letih njegovega začetka: to je zelo poučno tudi za njeno sedanje članstvo! V Ruběvski galeriji razstavlja ob priliki svoje sedemdesetletnice slikar Camilo Stuchlik, ki pripada najstarejši še živeči generaciji likovnih umetnikov. Tu so razstavljeni z gladko tehniko slikana tihotajita in akti iz ateljeja. Iz zadnjih treh let potekajo slike v pleni-areu; motivi s solnčnim sejem, z lučjo, ki se lije skozi zeleno sito pergol in senčnic ter rše na zasenčenem oprednju igrave lise. Stuchlik se tu vrača k tehniki prvih francoskih impresionistov, čeprav je v njegovem zapoznelem podajanju celoten vtisk nekam trd. Vsekakor pa imaš tu zanimiv primer razvoja starega umetnika.

V paviljonu »Myslbek« na Prikopih lahko vidiš kolektivno razstavo slik starejšega ruskega slikarja Filipa Maljavina. Rijepljivega učena, slikarja ruskih kmetičev »babč«. Veliki formati, zavzeta tehnika s čopičem, ognjevita barvitost — vse to se v prvi hipu zdi, kakor da si prišel na razsta-

vo češkega Uprke iz nekega razdobja njegovega ustvarjanja. Taziše Maljavina pa je v njegovih figurah in portretih. Slika izvirite glave vaških žena, devojč in mož; zdi se, kakor da so mu posebno všeč nelepi, grobi, čutni tipi, ki pa jih podaja prav učinkovito. Maljavin ima svetlovno ime in njegova praška razstava potje v London. V češkoslovaški državni posesti je njegova velika figuralna kompozicija »Kriki«.

V Umetnosti besedi je razstava novih del Jan Zrzavega. Zrzav je pripadnik mlajše generacije in se kaže kot svojvrsten slikar manjših formatov skoraj že baročni oblik; na svet gleda vedno in povsod po svoje. Tu vidiš zopet njegove motive iz priljubljenih mu Bratnega, vendar so sedanje slike že dinamične: živo slikovite, izdelane z gostimi nanosi čopiča. Ploskovna barvitost in linearnost njegovega »beneškega« razdobja je očrtno premagana. Novost na tej njegovi razstavi so slike iz moravsko-ostavskega premožnega revirja, podobe rogov in hunt, ki jim pogled Zrzavega daje takorako heroično podobo. Nekoliko nežnih deklinskih portretov, izdelanih z gladko pastelno tehniko, se kaže soviesnost s prejšnjimi razdobji umetnikovega razvoja.

Moderni umetnik prefinjene senzibilnosti in živčne izraznosti je Miloslav Holy, ki razstavlja v Fejglvi galeriji. Holog krajne, šopke in portrete smo zadnjič videli na razstavi v paviljonu »Myslbek«. Na sedanji razstavi so slike iz zadnjih treh let. Holy slika z zateglimi gibi čopiča in bolj naznačujo stvari; barve so mu navdihnjene od čuta.

Ponekod nas spominja portretov Modiglianija, kakor sploh očitje francoskega slikarskega kultura. Holy je nadarjen in kultiviran mlad umetnik, čigar ideal je prafinjen in poduhovljen izraz.

Moderno umetnost določene ozke smeri lahko vidiš na članski razstavi v »Manes«. To pot se je članska razstava v veliki dvorani omejila na reprezentacijo najmlajše skupine. »Manes«, tako zvanih surrealistov, ki so se temeljito predstavili z nedavno razstavo »Poiesic« izmed starejših hodita E. Filla in V. Spala vztrajno po svoji poti. Mlajši člani F. Muzika, F. Janoušek, J. Styrsky, T. Toyen, F. Vobacký, R. Wiesner skušajo uveljaviti svojo iznajdljivost v brezpredmetnem načinu slikanja, kjer te pač zalama samo d.hovitost in presenetljivost nečesa novega. Naravno je, da je tega prav malo in da se umetniki siloma sučejo v blodnem krogu, ki ga bodo vendarle morali zapustiti prei ali slej. Kam potjejo potlej? To je zadeva njihovga razvoja. Kakor vedno, nas tudi Jan Slavíček opozarja nase z izrazom in paleto svojih slik. Zanima tudi arhaizirajoči Antonín Procházka. Na razstavi pa pogrščamo vrsto odličnih starejših in mlajših članov »Manesa«.

Adolf Veselý (Praha).

Iz lužiške kulture

Serbske Nowiny, ki jih je urejal pesnik in publicist Jan Skala, so danes edini lužiški erbski dnevnik. Urejevan je v vladnem tiru in prinaša tedensko prilogo »Serbski

Iz življenja in sveta

Kdo je oče?

Za indikacijo očetovstva je potrebno 16 predmetov in 160 podrobnih preiskav

Kot dopolnilo krvne preiskave, ki ima pri procesih zavolj očetovstva tolikšno ulogo, so na dunajskem antropološkem vseučiliškem zavodu svojčas osnovali delovno skupino sedmice antropologov, ki naj bi izvršila preiskavo posebno v takšnih primerih, kjer krvna metoda ne prinaša dovolj jasnosti. Teh sedem antropologov, med katerimi je eden še statistik, drugi zdravnik, tretji jurist, tako da se more primer obravnavati z vseh potrebnih platí, preiskuje dedne biološke znake prizadetih strank, matere, otroka in očeta (oz. več očetov, če navede mati različne moške kot možne očete). O njihovem dosedanjem delovanju, izkušnjah in uspehih je poročal te dni obširne vodja omenjenega antropološkega zavoda prof. Weninger.

Skupina je obravnavala doslej 120 primerov, od katerih je dokončno zaključilo 105 primerov in o njih podala sodišču svoje

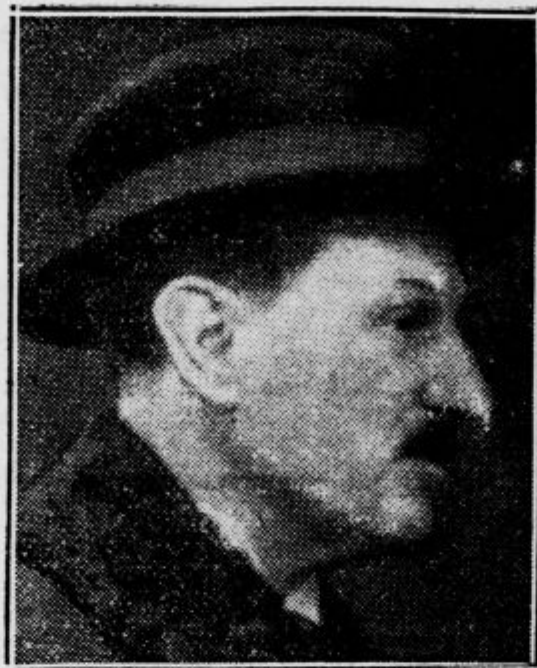
mnenje. Preiskava je vsakokrat zelo natančna, ker obsega 13 predmetov, a za vsak predmet 160 podrobnih preiskav. Po najrazličnejših metodah se določijo n. pr. barva in značaj las, oblika zunanjega ušesa, barva in struktura šarenice, papilarnne črte na prstih in drugi zunanji znaki. Ko se je to zgodilo, stopijo člani komisije skupaj, da si medsebojno poročajo o uspehih in sestavijo izvedeniško mnenje za sodišče.

Rezultat vseh dosedanjih preiskav po tem postopku označuje prof. Weninger kot zelo ugoden. V večini primerov je komisija svojo sodbo, da je neko oče ali pa ni, izrekla lahko s pristankom »z največjo verjetnostjo«, tako da je sodišče imelo v tem največjo oporo. To zlasti zato, ker daje sama krvna preiskava večinoma le možnost za ugotovitev, da obtoženeц kot oče nekega otroka ne pride v poštev.

Letna doba in človekova rast

Dva norveška raziskovalca sta v zadnjih letih proučevala vpliv letne dobe na rast človeškega telesa. Na premenjih primerih sta ugotovila, da človek v marcu in zgodnji jeseni pretežno dviga svojo težo, pri čemer zaostaja rast v dolžino, v vmesnih časih pa je baš narobe. Poleti in pozimi rasemo tedaj razmeroma najhitreje. Natančnih vzrokov za te pojave še ne poznamo, gotovo pa vplivajo poleg zunanjih činiteljev (sončnega žarenja, vremena itd.) tudi notranje telesne spremembe, kakor periodično delovanje raznih hormonskih žlez.

Nova francoska vlada

Po kratkotrajnem Sarrautovem kabinetu je prišel na krmilo v Franciji g. Camille Chautemps

Iz „tretjega carstva“

Svetovna propaganda za režim

Iz Hamburga poročajo, da se odpravljata »Deutschland« na vožnjo okoli sveta. Potovanje bo trajalo dve leti, njegov namen bo pokazati inozemstvu, kaj pomeni hitlerjevska Nemčija za nemstvo in za ves ostali svet.

Židovska fizika

V veliki predavalnici Kemičnega zavoda v Berlinu je nedavno govoril dr. J. Stark o »Nacionalnih nalogah znanosti«. Izjavil je, da je razmerje znanstvenikov nasproti narodu čisto nacionalna zadeva. Germanški duh stremi po objektivnosti... Skoro vsi veliki raziskovalci so bili Germani... Židovski duh pa ne cení stvarnosti, marveč vidi vedno in povsod svoj lastni jaz. Ekspozent tega duha je bil zadnja leta v Nemčiji Einstein, ki je vtisnil ta sramotni žig i matematiki in fiziki...

400.000 skopljencev

1. januarja 1934 stopi v Nemčiji v veljavo novi zakon o sterilizaciji. Zakon določa, da se morajo sterilizirati: umobolni, božastniki, alkoholični in tudi takšni, ki kažejo drugačne napake. Če se bo zakon izvrševal tako, kakor stoji na papirju, zapade skopljenju v Nemčiji takoj prvi dan 400.000 moških. Prvi pridejo na vrsto božastniki, ki jih cenijo v Nemčiji na 100.000 oseb.

Na tisoče jih ječi v ječah

Nemški kazenski senati se bodo v kratkem začeli baviti s procesi proti veleizdajci, ki so jo naprtli komunističnim jetnikom. Teh je v nemških ječah zdaj več tisoč in so večinoma bivši funkcionarji razpuščene komunistične stranke v Nemčiji.

Cenzurirani spomini Lloyd Georgea

Kljub temu, da je angleški vodja liberalcev Lloyd George že ponovno branil Hitlerjev režim v angleških listih, je prusko ministrstvo za propagando prepovedalo založništvo Fischer v Berlinu izdati njegove »Spomine« v celotni nemški izdaji. Prva naklada spominov bivšega britskega ministrskega predsednika je bila tudi v originalu prepovedana na Nemskem. Zdaj morajo na zahtevo nemške cenzure odpasti naslednja poglavja: 5, 6, 9, 19, 26, 27, 28, 33, 35 in 66. V teh poglavjih se bavi George z delavskim vprašanjem in s problemom socialnih reform.

Američani v stratosferi

Po uradni ugotovitvi so dosegli višino 18.677 m

Iz Washingtona poročajo, da je pregled instrumentov pokazal, da je stratosf. balon poročnika Settla in majorja Fordneya dosegel višino 18.677 m, torej nekaj čez 300 m manj nego ruski »Stratostat«. O drznem poletu je poročal major Fordney naslednje:

O znanstveni vrednosti tega poleta še ni mogoče govoriti, ker bo treba najprej pregledati beležke instrumentov in razviti fotografske plošče. Bil pa je eden najlepših poletov, kar jih je kdaj napravil človek. Vendar je letalca bolj do tega, da bi ju svet snal za resna znanstvenika in manj za uspešna zrakoplovca. Brez dvoma je smrtni pokoj, ki vlada tam zgoraj, prav tako poetičen kakor svojevrsna barva stratosfere — in njen strahotni mraz. Toda imela sta le malo časa, da bi gledala na to, še pogledov skozi okno si nista mogla privoščiti. Navzlic temu sta se seveda zavedala ogromnega tehniškega razvoja, ki je njima omogočil pluti z vso udobnostjo in mirom tam, kjer ni pred nekoliko leti dihal še noben človek.

Zadnji ponedeljek sta se dvignila ob 9.30 v Akronu in sta med 14. in 16. plula v najvišji višini. Gondola je, žal, malo nihala, kar je motilo opazovanja, ki sta jih

Sreča se je nasmehnila siromaku

Mož, ki je zadel 5 milijonov frankov

Louis Ribière z ženo

Francoski listi poročajo na dolgo in na široko o srečnikih, ki se jim je nasmehnala usoda pri drugem žrebanju francoske državne lotrije. Največjo srečo med njimi je imel Louis Ribière, lastnik majhne trgovine z drvi in premogom v Avignonu, ki je zadel 5 milijonov frankov. Čim je zvedel za to nenadno srečo in obvestil o njej svojo družino, je šel zdoma, da bi imel mir pred radovedneži, toda novinarji so ga le našli in ga intervjuvali do dna. Mož, ki ga opisujejo kot zdravega, 32letnega, dobrošumnega atletiča, ki dela z lastnimi rokami v svojem majhnem podjetju, jim je tudi rad dal potrebna pojasnila.

En dan, preden so izšle izžrebane številke, ga je njegov knjigovodja še vprašal, kaj bi storil, če bi zadel 5 milijonov. »Ne delaj si skrbi za takšno malenkost, o kateri lahko še pozneje govorimo,« mu je odvrnil. Zvečer je šel zgodaj spat in jutraj je po svoji navadi zgodaj vstal. Med potjo v trgovino je stopil v majhno kavarno na kavu in liste. Prvi pogled mu je padel slučajno na seznam izžrebanih števil in slučajno tudi na njegovo številko. Sprva kar ni hotel verjeti. Potem je

zdirjal k materi, ki je zaposlena nekje kot hišna oskrbnica, da ji pove veliki dogodek. V naglici je pozabil plačati kavo. Po materi je obvestil ostale ožje sorodnike in se je z njimi dogovoril, da se skrije radovednim ljudem in časnikarjem. Ker so ga že našli, jim ni zameril. Kaj bo storil s svojim denarjem? Predvsem odide z ženo prvič v življenju na daljše počitnice brez denarnih skrbi, brez skrbi za svojo trgovino. Potem bo svoj, sedaj skromni obrat povečal, pri čemer hoče izboljšati položaj tudi svojim delavcem, ki so mu v težavnih časih stali zvesto ob strani. Nadaljnih načrtov ima še tisoč, a jih za sedaj ne izda.

Ena dediščina — 700 interesentov

Lani je umrl v Melbourneju v bolnišnici princa Alfreda neki 80letni Irec z imenom Martin Burke. Pri njem se ob smrti ni našlo nič drugega kakor neznan znesek v novcih. Mož je umrl popolnoma zapuščen od sveta in po njegovi smrti se ni nihče priglasiel za njegovega sorodnika.

Ko pa so po Burkejevi smrti preiskali posteljo, v kateri je ležal mož, preden so ga odvedli v bolnišnico, so našli v slepi zavitek s 150 tisoč funti. Razglasili so najdbo v listih in glej, takoj se je javilo mnogo dedičev, ki so vsi brez izjeme trdili, da so sorodniki pokojnega.

Oblast, ki je uvedla poizvedovanje o umrlem Irecu, je dognala, da je bil Burke poštni uradnik, ki se je dal l. 1903 upokojiti. Živel je zelo skromno, toda umel je tako srečno špekulirati s prihranki, da jih je pomnožil na vsoto 150.000 funtov. Navzlic temu pa je živel skromno, kakor da ne razpolaga niti s pennyjem več kakor znaša njegova pokojnina. Ko so Burkeji širom sveta doznali, da je umrl njih ime-njek, so začeli trumoma oblegati avstralske oblasti. Javilo se je nič manj kakor 700 Burkejev, ki pravijo, da so bili vsi njegovi sorodniki in hočejo dokazati svojo pravico na obilno dedščino. Oblasti jih mislijo ugnati s tem, da bodo proglasile Burkejevo imovino za dobrodelno ustanovo.

Eksplodizija pred 3000 leti

Zvezdoslovca dr. Adams in dr. Joy sta opazovala z ogromnim teleskopom v zvezdarni v Mountu Wilsonu učinek eksplozije, ki se je primerila pred 3000 (!) leti na zvezdi Nova Ophiuchi. Svetloba te zvezde dospe do naše premičnice šele po 3000 letih, zato je bila ta ugotovitev šele zdaj mogoča.

Atlantida v južnem Tunisu?

Berlinski »Kampfbund« je priredil predavanje privatnega docenta dr. Hermann o Atlantidi. Hermann je izjavil, da je stvar temeljito preštudiral ter prišel do zaključka, da ni mogla ležati bajeslovna Atlantida nikjer drugje kakor na ozemlju južne Tunezije. Domnevno Atlantido so pozneje premaknili na nevidno dno Atlantskega oceana potresi, ki so se ponavljali v tem področju. Iz starih zemljevidov Herodota, te riz virov Solona in Platona nedvoumno izhaja, da je morala ležati Atlantida samo blizu Tunezije.

Samomor v krsti

V Vescusu na Madžarskem si je dal lastnik nekega pogrebnega zavoda obiti stene stanovanja s mrtvaškim prtom. Nato je naročil najdražjo rakev, ki je bila okovana z zlatom. Rakev so položili na mrtvaški oder, nakar je mož legel vanjo, poslal vse služabništvo iz hiše ter se ustrelil v glavo in obležal na mestu mrtev.

15 ur neovirano v vodi

Neki ameriški pomorščak je skonstruiral napravo, ki dovoljuje človeku, četudi je nevesel plavalca, ostati 15 ur v vodi in dajo pri tem telesu popolno svobodo.

Panika v cirkusu

Nenavaden doživljaj so imeli pred dnevi v nekem cirkusu berlinskega predmestja. Medved, ki je nastopal pred gledalci, se je neopaženo ukradel iz svoje kletke preden je prišel nanj vrstni red za nastop. Najprej je tekkel v areno, kjer je napadel krotilca s šapo ter mu prizadel več globokih ran. Potem se je zapodil proti občinstvu, ki se ga je polastila razumljiva groza. Toda ljudi ni napadel, ker je po prejšnjem pobegnil skozi izhod. Za njim so jo ucvrli nekateri stražniki, ki pa ga niso mogli prijeti. Alarmirali so zaradi tega tako zvani Ueberfallkommando in ta je zverino ustrelil, ker je ni mogel prijeti živ. Pred tem je medved napadel nekega človeka na ulici, ranjenega krotilca iz cirkusa pa so morali prepeljati v bolnišnico, kjer bo skoro gotovo podlegel poškodbam.

ANEKDOTA

Modremu mandarinu Pongu so bili poročili vzgojo nekega princa. Vzgojitelja pa so, preden je nastopil svojo službo, poučili, da mora biti nasproti svojemu učencu prizanesljiv in obziren do skrajnosti. Nekega dne sta šla Pong in princ na sprehod in sta srečala čredo ovac. Mandarin ni hotel zamuditi priložnosti in je vprašal princa: »Kakšne živali so to?« Princ je moško odvrnil: »Svinje«. Nato je povzel Pong: »Moder in izvrsten odgovor! Do neke meje ima Vaše Visočanstvo prav, kajti kakor svinje imajo tudi te živali štiri noge. In če ne bi imele kožuha iz volne, bi bile resnične svinje. Ker pa imajo volnen kožuh, jih imenujemo: ovce.«

VSAK DAN ENA

Brivec, ki je zbiral kakteje.

DOBRO JE ČE VEŠ...

da so 20. t. m. na poznanski univerzi obhajali 50 letnico tekočega zraka, za katerega raziskovanje sta si stekla velikanske zasluge profesorja jagelonskega vseučilišča v Krakovu Wroblenski in Olszewski;

da je te dni v Londonu preminul 71 letni admiral Duff, ki se je udeležil znane pomorske bitke pri Skagerraku v činu kontradmirala;

da se bodo spustili potapljači ladje »Artiglio« v kratkem v Sredozemskem morju 400 m pod vodo;

da je zgorela v Nici igraina v palači »Mediterranée«; Ogenj je bil podtaknjen;

da se je pri gledaliških skušnjah na pozornici v Salzburgu te dni ponesrečila Zagrebčanka, operetna pevka Vera Misita, ki je padla tako nesrečno, da si je zlomila nogo;

da so češkoslovaške državne železnice v zadnjem času uvedle v promet 80 motor-nih vlakov;

da je v Tokiju umrl »kralj japonskega časopisja« Rujhej Murajima;

da je letalec Lindbergh s svojo ženo odletel proti Madeiri;

da je v Ameriki preminul »zadnji Mohikanec« William Dick, mož, ki je menda zadnji na svetu govoril narečje svojega rodu;

da se je potopil pri izlizu Loire neki nekdanji nemški torpedni lovec;

da so ameriška sodišča obsodila senatorja Mac Clureja na 18 mesecev ječe in 10.000 dolarjev globe zaradi sodelovanja v upravnem svetu neke podzemne pivovarne;

da je v Kleinhöbgingu na Bavarskem umrl v starosti 105 let Georg Meyer, najstarejši prebivalec bavarske dežele;

da zahteva prof. Verschuer od nemške vlade, naj osnuje kliniko za opazovanje dedno obremenjenih bolnikov, posebno tistih, ki morajo sicer postati žrtve sterilizacije;

da so v Bordeauxu te dni giljotinirali nekega 32letnega možaka, ki je ubil svojo mater. To je bila v novembru že tretja justifikacija te vrste v Franciji;

da je Kemal paša ob 10letnici turške republike pomislil nekega zločinca, ki je pokazal oblastem 20.000 zakopanih cekinov. Policija je bivšemu jetniku odračunala 20 odst. gotovine.

Nova pomlajevalna metoda

V varšavskih zdravniških krogih se mnogo razpravlja o novi pomlajevalni metodi zdravnika dr. Polenskega, ki poživlja možganske funkcije. Metoda ima prednost pred Steinachovo in Voronovo metodo zaradi tega, ker izključuje komplicirane prenose zlez z živali na človeka. Dr. Polenski bo predaval o uspehih svojega pomlajevanja pred večjim zdravniškim forum, nakar bo šele sporočil podrobnosti za javnost.

Revolucija v filadelfijski kaznilnici

V filadelfijski kaznilnici so se te dni spuntali jetniki, ki so zažgali poslopje. Med njimi in pazniki je prišlo do hudih bojev, v katerih so sodelovale celo strojne. Oblast je morala poslati ogroženim čuvajem na pomoč sto stražnikov, ki so užugali vstase s tem, da so jih z mitraljezi nagnali v kot dvorišča, ki ga še ni dosegel ogenj.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Alzacija-Lorena 15 let zopet francoska

V Strasbourgu so te dni nadvse svečano proslavili 15-letnico vkorakanja francoskih čet v Alzacijo-Loreno

Potomec Franciska Drakea

»Baron« Hartzell, ki je končal za sedaj svojo kariero v Sioux Cityju (Jowa) z desetletno pravico na brezplačno stanovanje in hrano za zamreženimi okni in 12.000 dolarjev globe, je začel svojo kariero tik po vojni, ko je odkril, da je možu s takšno gospodsko zunanostjo, kakršna je njegova, vendar škoda končati življenje kot preprost lakaj. Z namišljenim naslovom se je nastanil v eni najodličnejših london-skih četrti in je živel s to zunanostjo, s tem naslovom in s pomočjo kopice lahko-vernih ljudi toliko časa razkošno življenje, dokler ga nista nekega dne povabila dva gospoda s Scotland Yarda s seboj in ga v ovinku preko sodnika povedla za 5 let v tiho celico.

Ko je mož presedel teh pet tihih let, je ostavil nevhvaležni Albion in odpotoval v Ameriko. Sredstev ni imel nobenih, pač pa dober načrt. Izdal se je za potomca slovitega angleškega pomorščaka Franciska Drakea in je s starimi »listinami« v roki dokazal, da ima pravico tožiti angleško vlado za odškodnino v znesku kakšnih 15 milijard dolarjev na račun posestev v Londonu, v Devonshireu in Kaliforniji, ki jih je angleška vlada po krivici odtegnila Drakeovim potomcem. Njegov nastop je bil preveč odličen, delnice, ki jih je prodajal na račun svojih zahtev, so bile okrašene s preveč lepimi grbi, da bi ljudje v njem sumili pustolovca in tako so mu — deset let hoditi na lim, kupovali njegove delnice, posojali mu denar in mu omogočali najrazkošnejše življenje. Državni pravdnik je ugotovil, da je mož osleparil najmanj 50.000 Američanov in vsak izmed teh mu je dal 10 do 5000 dolarjev, kar je vse skupaj izdalo vsoto, s katero bi lahko živeli toliko časa brezskrbno življenje vsi veliki pustolovci tega sveta. Nu, končno je gospoda »barona« zadela usoda. Deset let bo dal človeštvu mir. Kaj potem? Novih načrtov mu bržkone ne bo zmanjkalo.

Milijoni v plamenih

Slovita palača »Mediterranée«, ki je veljala ob gradnji 70 milijonov francoskih frankov, je prošle dni v Nici gorela. Škoda je ogromna

Znižane cene „Jutrovim“ romanom

ZA MIKLAVŽA IN BOŽIČ

V nedeljskem oglasu smo pomotoma navedli običajne prodajne cene namestu znižanih cen. Vsem onim, ki nameravajo knjige naročiti, bo pač ta pomota najbolj pokazala, kako globoko smo znižali cene, in s tem omogočili obenem nabavo čtiva za zimo.

1. Jean de la Hire: Lucifer, fantastični roman v šestih delih. 1924. 273 str. Broš. Din 15.—	9. Oevre Richter Frich: Rdeča megla. Roman. 1926. 108 str. Broš. Din 15.—	17. Sinclair - Gluck: Zlati panter. Roman. 1928. Broš. Din 15.—
2. Maurice Leblanc: Tigrovi zobje. Iz francoščine prevlel F. J-o. 1924. 217 str. Broš. Din 15.—	10. Rene la Bruyere: Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 str. Broš. Din 10.—	18. Michel Zevacco: V krempljih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 str. Broš. Din 30.—
3. Veridicus: Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 1924. 187 str. Broš. Din 15.—	11. Zevacco: Papežinja Favsta. Roman. 1927. 194 str. Broš. Din 20.—	19. Marcel Prollet: Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 str. Broš. Din 25.—
4. Aleksander Dumas: Zvestoba do groba. (La Dame de Monsoreau.) Roman. 1925. 419 str. Broš. Din 15.—	12. Z. O. Curwood: Lov za ženo. Roman. 1927. 194 str. Broš. Din 15.—	20. Emerson Hough: Možje. Roman. 1930. 210 str. Broš. Din 25.—
5. James Oliver Curwood: Onkraj pragozda. Roman. 1925. 129 str. Broš. Din 10.—	13. E. G. Seliger - Brat: Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslavena. 1927. 291 str. Broš. Din 20.—	21. Donald Keyhoe: Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 str. Broš. Din 20.—
6. Gustave le Rouge: Misterija. Roman. 1925. 177 str. Broš. Din 15.—	14. Phillips Oppenheim: Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 str. Broš. Din 10.—	22. Artur Bernede: Belfegor. Pustolovski roman. 1930. Broš. Din 20.—
7. Oskar Hubicki: Roman zadnjega cesarja Habsburžana. 1926. 320 str. Broš. Din 15.—	15. Zane Grey: Železna cesta. Roman. 1929. 219 str. Broš. Din 20.—	23. Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani. Broš. Din 10.—
8. Jack London: Roman treh src. 1926. 433 str. Broš. Din 15.—	16. Stanley Weyman: Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 str. Broš. Din 20.—	24. Melik: Do Bitolja in Ohrida. Broš. Din 10.—
		25. France Podlipnik: Jelarjevi čuvaji. Broš. Din 16.—
		26. Burroughs: Tarzan, I. del. Din 20.—
		27. Burroughs: Tarzan, II. del. Din 20.—

Vse ugodnosti o brezplačnih knjigah ostanejo v veljavi do 31. decembra. Hitite z naročili. Naročilnice izrežite iz nedeljskega „Jutra“ (19. nov.)

S P O R T

Po beograjski tekmi Jugoslavija: Primorje

»Politika« in »Vreme« objavljata daljši poročili o nedeljski tekmi med Jugoslavijo in Primorjem, ki se je končala, kakor znano, z zmago Jugoslavije 5:1. »Politika« objavlja svoje poročilo pod naslovom »Priateljstva igra, a vendar se je pripetila nesreča«. V svojem poročilu pravi med drugim: »Beograjska sportna publika je ohranila mir ter s tem pokazala visoko zavest o ciljih sporta. Istotako je ohranila svoje tradicionalno gostoljubje. Tekmi je prisostvovalo okoli 3000 gledalcev, a prišlo ni do prav nobenega spopada med občinstvom in igračmi Primorja. Svoje nerazpoloženje proti Primorju je pokazala le tedaj, ko je prišlo na terenu do kakega izpada.«

O tekmi sami pravijo beograjski listi, da je Jugoslavija zaslužno zmagala. Primorje se je moralo bolj braniti, zaradi tega je bil položaj primorjske obrambe najtežji. Pri Primorju so bili najboljši igralci Bertonec, I. Zemljak in Slamič, v napadu obe krili Jug in Zemljak. Primorje je pokazalo zelo lepo kombinacijsko igro v napadu. Njegovi krili sta dali mnogo pisa Jugoslaviji obrambi, toda napadalni trio Primorja je odpušal. »Politika« prinaša tudi dve sliki s tekme, in sicer lepo parado Starca in moment, ko odnošajo ranjenega Slamiča z igrišča.

»Vreme« pravi, da igra v Beogradu ni bila niti surova niti burna. Izvz mši dveh, treh ostrih zaletov se je vsa igra kretala v mejah dopustnosti. Jugoslavija je igrala za gole in za zmago, Primorje za moralno rehabilitacijo, za vti. Enemu in drugemu moštvo je to uspelo.

Z ozirom na ta poročila v beograjskih listih nas naproša potni vodja primorjske ekipe g. Nedeljško Buljevič, da objavi naslednja njegova pojasnila: »O nedeljski tekmi med Jugoslavijo in Primorjem prinašata »Politika« in »Vreme« obširni poročili, iz katerih izhaja, da je nedeljska tekma potekla v popolnem redu in da ni prišlo do nobenih incidentov. »Politika« zlasti hvali obnašanje občinstva, ki da se je napram primorjskim igračem vedlo naravnost vzorno. Resnici na ljubo moram ugotoviti naslednje:

Primorjska ekipa ni šla v Beograd z mislijo, da bo zmagala. Hotela je na vsak način pokazati beograjskemu občinstvu, da z ozirom na haranguiranje v zadnjih poročilih beograjskih listov o ljubljanskih dogodkih pravilno razume nogometni sport. Zavedala se je, da bo zaradi teh poročil njena naloga težka. Ko je primorjsko moštvo korakalo na igrišče, ga je občinstvo s trbune obdarovalo s pljuvki. Ko je naproti stran publike zagledala ljubljansko moštvo, je pričelo občinstvo urnebesno vzvikati »ua, ua« (kar pomeni po našem »pfu«). To vzkljanje občinstva je spremljalo moštvo skozi vsa tekmo do konca. Vrhunec dogodkov pa je bil tedaj, ko je primorjsko moštvo po tekmi hotelo priti do svojega avtobusa. Resnici na ljubo moram poudariti, da je žandarmerija ščitila primorjsko moštvo pred napadi množice, kateri pa je vendarle uspelo, da je nričela bombardirati avtobus s kamenjem. Poudariti je treba, da na cesti kamenja sploh ni, in da so morali »demonstranti« prinesiti kamenje s seboj. Vse šipe na avtobus so bile razbite. Samo hladnokrvnost soferja se moramo zahvaliti, da smo odnesli zdravo kožo. Lastnik avtobusa je izjavil, da znaša njegova škoda nad 2000 Din. V mestu smo dali fotografirati razbiti avtobus, da bomo lahko vedno dokazali resničnost teh trditve.

Glede incidenta s Slamičem, ki leži v ljubljanski bolnici in je po izjavah zdravnikov težko poškodovan v kolenu, je treba omeniti, da je Radovanović z obema nogama skočil na desno Slamičovo nogo v višini kolena, da mu je meniscus skočil ven. Oh te prilike se moramo zahvaliti gospodu postafenačniku na postaji v Beogradu, ki je napravil vse, da se olajša težko poškodovanemu Slamiču prevoz v Ljubljano.

Nogomet v Stora. V nedeljo popoldne je bila v Stora pri Celju odigrana prijateljska nogometna tekma med SK Triglav in SK Triglav iz Celja. Zmagal je SK Triglav v razmerju 1:0 (0:0).

Občni zbor zimskega zbornega odbora SPD Maribor

Prejšnji teden se je vršil 7. redni letni občni zbor zimskega zbornega odbora Slovenkega planinskega društva v Mariboru ob izredno velikem zanimanju sportnikov. Občni zbor je vodil zaslužni načelnik odbora g. Gajšek, ki je pozdravil navzoče, zastopnike sportnikov in kulturnih društev, delegata osrednjega društva g. dr. Tomiška ter predsednika SPD Maribor g. inž. Slajmerna. Omenil je, da se je obisk pred 7 leti ustanovil na iniciativo dr. Orožna, ki je poleg sekcije ISSK Maribor prvi gojil v Mariboru zimski sport ter utisnil prve smučne po Pohorju. Ta obisk je bil prvi zimskosportni obisk pri SPD. Na iniciativo SPD Maribor se je pozneje tudi ustanovil Marib. zim-sportni podsavez, iz vrst SPD Maribor pa so se ustanovili tudi drugi smučarski klubi. Tako se je zimski sport razvijal in rasel, planinske kočice so bile oskrbovane vso zimo, nastala je potreba po novih postojankah, novih klubih. Tako šteje danes armada smučarjev več tisočev. Sedaj, ko je v Mariboru nad sedem klubov, ki se bavijo izključno s sportom kot takim, je odbor odbor sklenil opustiti sportno udeleževanje. SPD Maribor bo še nadalje ostal član MZSP, a odjavil je vse verificirane tekmovalce, ki bodo lahko že to sezono startali za druge klube. SPD odsek Maribor pa bo v bodoče propagiral za naše lepe kraje, za izpolnitev zimske markacije itd.

Odsek si je že na prvi seji izbral propagandni odbor, v katerem so bili združeni propaganda, foto- in tehnična sekcija, da izvede podrobno organizacijo tečajev, izletov ter predavanj. Zaradi slabih snežnih razmer odsek lanske sezi ni priredil nobene tekme. Tudi letos je odsek objavil vremenska poročila po vseh časopisih države. Žal je oskrbnikom nemogoče dopovedati, da morajo pošiljati poročila, čeprav so slaba. Tekmovalcem je odsek nudil več ugodnosti, jih pošiljal na tekmovalja, dajala se jim je podpora za vezbanje itd. Uvedli so se prvi nedeljski turni tečaji, ki so pokazali vsem udeležencem krasote naših gora in skriti smučarski raj.

Denarni promet je znašal okoli 30.000 dinarjev, čisto premoženje odbora 9.400 dinarjev, ki je naloženo večinoma v inventarju pri Senjorjevem domu. Za nabavo inventarja je odsek lanske leto žrtvoval preko 6000 Din. Inventar, ki ga je odsek nabavil tekmovalcem, ni več uporaben.

Propagandni odbor je priredil več predavanj o Pohorju in naših krajih v Mariboru, Ljubljani, Kranju, Trzinu, Karlovcu in na Sušaku. SPD Maribor je tudi poslal v prvi zvezni smučarski tečaj za učitelje pri Staničevih kočah 4 člane. Žal ni bilo zaželjenega uspeha. V bodoče naj SPD z vso vmeno nadaljuje začeto propagandno delo za obisk našega zimskega Pohorja, da se bodo naše postojanke povečale in pomnožile. Nedeljski turni tečaji naj se nadaljujejo s pomnoženimi skupinami. Tečajniki naj spoznajo nove Pohorske terene in se s tem izvežbajo v dobre smučarje, ki bodo z ljubeznijo posejali naše planine, ki morajo biti za nas najlepše. Markirajo naj se vse poti ter naj se izdeluje smučarski zemljevid Pohorja.

Razrešnica odboru je bila nato soglasno sprejeta. Izvoljena je bila naslednja nova uprava: predsednik g. dr. Rosina, odborniki gg. veletrgovec Majer, inž. Rungaldier, dr. Sekula, višji kontrolor Gajšek, kapetan Jančič, Pič, Senica, Hribar, Cizelj, Boltavzar, Kralj, Divjak, Vales, Evald Koren, Pivka in Voglar, gđc. Cingerleva in Basiakova; revizorja dr. Orožen in Vošinek.

Inž. Slajmer, dr. Tomišek, Parma, Kramberger, Aljančič in drugi so čestitali zimskosportnemu odboru za tako uspešno delo minulih let ter izrazili željo, da naj z. s. o. SPD Maribor tudi vnaprej dela za procvit tuiskega prometa. Naposled je g. Majer predlagal, naj se na čast ustanoviteljca odbora g. dr. Orožna imenuje vsakoletna krmarska vožnja preko Pohorja od Mariborske kočice do Vuzenice, Orožnov tek. Predlog je bil z velikim odobravanjem soglasno sprejet.

Odbor za kaznovanje sodnikov pri LNP. Seja danes ob 20. Na sejo se pozivajo gg. ss. Pfundner, Betetto, Mahkovec.

Tek Uedinjenja preložen

»Tek Uedinjenja«, ki se vrši vsako leto na dan 1. decembra, se letos izjemoma preloži na kraljev rojstni dan 17. decembra, ker smatra ASK Primorje, da je to najprimernejši način za zahvalo Nj. Vel. kralju, ki je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo te prireditve.

Nogomet v Hrastniku. Prošla nedelja nam je nudila redek sporten užitek. Na igrišču Hrastnika se je odigrala tekma med kombinirano reprezentanco Hrastnik-Zagorje proti reprezentanci Trbovlje. Igra je bila skozi in skozi zelo napeta in obojestransko izenačena. Rezultat 3:2 za Trbovlje nam prica o enakosti obeh moštev. Namen te tekme je določiti moštvo najboljših igralcev, ki bo nastopilo v nedeljo proti našemu ligušu Primorju. Tekma je v polni meri dosegla svoj namen in bo moštvo nudilo zadosten odpor Primorju. Publike je bilo kljub slabemu vremenu zelo veliko. Bila je zelo temperamentna in je živo sledila igri. Sodnik je bil dober. Želeli bi bilo, da nam bi domači klubi pogosteje prirejali slične tekme, katere nudijo sportnemu občinstvu dovolj užitka in razvedrila.

Jugoslavija (Ljubljana): Svoboda (Tržič) 3:2 (1:1). Kljub slabemu vremenu se je odigrala prijateljska tekma, pri kateri je Jugoslavija zaslužno zmagala. Tudi Svoboda je igrala zelo dobro in pošteno, sodnik pa ni bil na višini. Pri Jugoslaviji je omeniti golmana, ki je branil lepe strele zadovoljivo, ter obrambni del moštva.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Drevo ob 19.30 bo iz zimskega kopališča gozdni tek za naslednje: Sporn. Lejka. Majhe.

Radio

Torek, 28. novembra.

BEOGRAD 16.30: Jugoslovnske pesmi. — 17.50: Ples. — 19: Operne arije. — 20.10: Koncert kvarteta. — 21: Albanske narodne pesmi. — 22: Orkestralni koncert — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka godba orkestra. — 20: Koncert v proslavo 250. obletnice Ramazovega rojstva. — 22.30: Plesna muzika. PRAGA 19.30: Koncert kvinteta na pihala. — 20: Prenos iz Brna. — 22.15: Koncert na ploščah. — BRNO 19.30: Godba na saksofon. — 20: Prenos opere »Mikado«. — 22.15: Prenos iz Praga. — VARŠAVA 18.20: Komorna glasba. — 20: Prenos opere »Fatinica«. — 23: Plesna muzika. — DUNAJ 12: Lahka godba. — 17.20: Koncert solistov. — 20.30: Prenos nastopa studentovskih pevskih zborov in vojaških godb iz Londona. — 21.45: Plošče. — BERLIN 20.15: Schubertova VII. simfonija v e-duru. — 21.05: Med večerom in nočjo. — 21.15: Komorna glasba. — 22.30: Nordijska glasba iz Hamburga. — MÜHLACKER 20.10: Plesni koncert. — 21: Slišna igra. — 23: Program kakor na Dunaju. — 23.30: Koncert godb na pihala. — BUDIMPEŠTA: 17: Plesna glasba. — 18.25: Koncert na čelo. — 20.45: Prenos orgelskega koncerta z glasbene akademije. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — RIM 17.15: Koncert orkestra. — 20.45: Lahka glasba. — 21.30: Veseloigra.

Dolgi, mrzli zimski večeri

zopet stavljajo v ospredje blagodat tople, udobne sobe v vašem stanovanju. Zopet pride do polne veljave vrednost vašega radioaparata, ki je v mnogih primerih prišla med letom na mrtvo točko. Ne smete pa pozabiti, da so v vašem sprejemalcu radiocvi ono, kar se izrablja pri sprejemanju, in da se s postopno izgubo emisije cavi izgublja tudi selektivnost (sposobnost delitve postaj ene od druge) in točna reprodukcija sprejema. V tem primeru obnovite svoj radio z nabavo novih radio-cvi. Teh cavi je mnogo v prodaji, a treba je, da se odločite za najboljšo. Za izkoriščanje radioaparata so zlasti prikladne Triotron-cvi, ki se izdelujejo na osnovi mnogotelega in temeljitega laboratorijskega dela in v najmodernejših tovarniških instalacijah. Pri konstrukciji posameznih tipov upoštevajte zlasti to, da nova Triotron-cev ne zamenja samo važne stare svetilke z njeno prvotno kvaliteto, temveč jo v kvaliteti tudi nadkrijuje. Zahtevajte od svojega radio-trgovca novi cenik Triotron-cvi XI-33 s karakteristikami in praktično tabelo primerjanja z drugimi izdelki, ki vas na prvi ogled opozori na potrebnosti tip TRIOTRON. Ako vaš trgovec slučajno nima teh cenikov, izvolite se obrniti zanje na generalnega zastopnika F. L. Rosenfelda, Beograd, Topličtu venac 7. 12013

nič, Senčar Lado, Starman Lado, Vrečko, Pletersky, Habič, Kalčić, Brinšek, Bručan Lado, Stegu Konrad, Dermota in Vinko. ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20. strogo obvezna seja pri Bellču. Na sejo se vabijo gg. Košenina, Glavič, Prešern. Istotako kratek sestanek odbora uprave Igrišča.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja. 2. stanje barometra. 3. temperatura. 4. relativna vlaga v %. 5. smer in brzina vetra. 6. oblačnost 1-10. 7. padavine v mm. 8. vrsta padavina. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo. 27. novembra Ljubljana 7, 750.4, 2.0, 91, mirno. 10, 33.9, dež, sneg; Ljubljana 13, 752.2, 2.6, 89, mirno, 10, —, sneg. Temperatura: Ljubljana —, 1.0; 3.6, —. Iz vseh drugih krajev so izostale dnevese, kjer je telefonska zveza pretrgana.

VSAK GOSTILNICAR IN RESTAVRATER

postreže s pristnim

BERMET-VINOM

Dobi ga že v sodčkih od 50 l naprej pri MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI Najizvirnejše zdravilno vino z Fruške gore

Glavno zastopstvo

za svetovno senzacijsko oddamo.

NOCKIT

masira sam brez elektr. toka; nikakega revmatizma, protina, ishiassa. Opolnomočeni sprejema solventne interese v terek in sredo v hotelu »Metropole« od 2.—5. popoldne v sobi 23. 12199

Inserirajte v „JUTRU“

ZAHVALA

Ob nenadni tragični izgubi svojega v zorni mladeniški dobi preminulega sina-edince, gospoda

JOSIPA POGOREUCA

NAREDNIKA KONJSKE ARTILERIJE V SLOV. BISTRICI

izrekamo za tako pristržno izkazano sočutje in sožalje ter poklonjeno krasno cvetje najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo čast. duhovščini, udeležencem iz Slovenske Bistrice za častno spremljanje na pokopniški zadnji poti, v prvi vrsti g. komandantu kapetanu Maudroviču za g. narednika tovarišu za tolažilne poslovilne besede ob odprtem grobu, g. šmarskim pevcem za turborno v srce segajočo žalostinko na pokopališču in končno vsem cenjenim prijateljem in znancem za tako mnogobrojno udeležbo pri pogrebu.

Vsem in vsakemu, ki je skušal ublažiti neizrekljivo bol, tlačočera zahvala! Laskave priznalne besede, ki so jih blagopokojniku posvetili za slovo njegov g. komandant in narednik tovariš, bodo mi velika uteha na moji že tolikrat težko preizkušeni življenjski poti. Ti pa, dragi Josip, uživaj v neskončni večnosti ono neskaljeno veliko ljubezen, ki Ti jo ta — svet ni mogel dati.

Šmarje pri Jelšah, dne 24. novembra 1933.

12197

Josip Pogoreuc.

ZAHVALA

Ob prerani in bridki izgubi našega ljubljeneega sina

Jakoba Kušarja ml.

katerega pogreb se je vršil 25. t. m. smo prejeli toliko sožalj, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti. Tem potom izrekamo srčno zahvalo g. katehetu Jalenu za tolažilne besede, g. nadučitelju Lovšetu, Sokolskemu društvu Notranje Gorice za ganjive žalostinke, Sokolskemu društvu Brezovica, Sokolskemu društvu Preserje, osobito g. županiču, načelniku Preserskega Sokola, kateri se je v tako lepih besedah poslovil ob odprtem grobu od ljubljeneega nam sina, dalje Društvu kmečkih fantov in deklet, Gasilnemu društvu, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste ga spremlili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti.

Notranje Gorice, dne 28. novembra 1933.

12216

Žalujoča rodbina Kušarjeva.

Brez posebnega obveščila

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskrenoljubljena nepozabna soproga ozir. mati, stara mati, svakinja in teta, gospa

ELIZABETA LORBEK

POSESTNICA

v nedeljo, dne 26. novembra 1933 ob 16. uri v 65. letu svoje dobe nepričakovano izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb blagopokojnice se bo vršil v torek, dne 28. novembra ob 16. uri iz hiše žalosti Mejna ulica 34 na magdalensko pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 29. novembra ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Maribor-Ljubljana, dne 27. novembra 1933.

FRANC LORBEK, soprog; MARIJA POZGAJ, roj. LORBEK, hčerka; FRANC POZGAJ, zet ter vsi ostali sorodniki. 12217

P. H.

Življenje — film

Roman

»Olga Nikolajevna —« iznova pomisli Milkovič z vso močjo svojega srca.

— trile —
A beseda še ni vsa izgovorjena, ko se nad ravnicu kačasto ukreše prvi blisk — hkratu s pokom Sokolovljevega strela — Berger plane kar na sredo strelišča.

»Lopov!« zakriči. Tudi nepristranski priteče. Nasprotni sekundant stoji kakor okamenel. Take reči še ni doživel!

Milkovič zagradi z roko v zrak. Nobene bolečine ne čuti — le vse prazno je mahoma v njem — tako prazno.

Ta trenutek, ko je šinil iz sive hlapne stene prvi blisk in počil iz Sokolove pištole drugi prezgodnji strel, je tisti, ko je Olga Nikolajevna doma v grozi zavpila in se z obema rokama zgrabila za srce.

Milkovičeva poslednja misel zleti k njej, preden ga mine zavest. Opoteče se — korak ali dva še stori naprej — nato počasi pade na obraz.

Berger skoči k njemu. Tudi zdravnik plane izpod svoje oljke in priteče na kratkih nogah kakor čudna podlasica.

Milkovič leži z zaprtimi očmi, bled kakor smrt.

Zdravnik se skloni k njemu, še trenutke, in prsi ležečega so razgaljene.

»Moj Bog,« zajecja Berger, »to je bil umor!«
Do krvi se ugrizne v ustnice.

»Umor — ne šel!« zamrmra zdravnik.

Tudi ta je ves prepaden.

Tisti mah okrene Berger glavo. In vidi, kako nepristranski in nasprotni sekundant srdito nekaj govori v Sokolova. Ta se smeje, da je kar zopno in nesramno videti.

Berger se hipoma pobere in zdrija proti njemu.

»Primita ga!« zavpije.

Sokolov osupne.

Še nikoli v svojem življenju ni John Berger tako jadrno tekel in še nikoli ni nikogar tolikanj sovražil kakor v tem trenutku.

A zdajci se Sokolov zave nevarnosti.

Obrne se, da vsi trije, ki stojijo okoli njega, presenečeni odskočijo. In v tem, ko bobnijo prvi gromi nevihte, zdrevi Sokolov po ravnici.

Berger pa za njim. A bog nevihte vleče s Sokolovim. Nenadna tema, vihar — vse je Bergerju na poti.

Že je Sokolov pri avtomobilu, v katerem se je pripeljal s svojima spremljevalcema. Kakor ris plane vani. Zraven šoferja sedi Mihaelov. Reže se pogleda nazaj.

To spako še vidi Berger, ki se je s poslednjo močjo zagnal naprej. In voz potegne. Sokolov se obrne in mu porogljivo mahne z roko.

Berger zgrize kletvico, ki mu je na jeziku. Prsi mu komaj še hropejo od napora.

»Pes —!«

»Reci, da prosim.«

Marija Fedorovna obrača v roki posetnico, ki jo je prinesel sluga.

»Kdo je?« vpraša Olga Nikolajevna.

»Neki dr. Berger.«

»Da.«

Olga Nikolajevna se spusti nazaj.

»Vedela sem —« reče z globokim vzdihom.

Svetlovidna moč njene duše ugasne. Zda je samo še ubogo človeško bitje, ki s trepetajočim srcem čaka, kaj bo.

Dr. Berger stopi čez prag. Njegov bistri pogled objame elegantni prostor, z umetniškimi čustvom obleti gosposko in okusno opravo in se ustavi na ženskah. Prikloni se.

Olga Nikolajevna se sunkoma vzravna.

»Vi ste —«

Berger jo široko pogleda, njena velika lepota ga je presunila.

»Da — Petrov prijatelj —. Od njega prihajam —.«

»Ali je —«

Kratek, utrpan vzrok. Tedaj se oglasi Maria Fedorovna.

»Gospod dr. Berger? Zda je spominjam, monsieur Milkovič je včeraj pripovedoval o vas. Prosim, izvolite sesti.«

»Hvala.«

»Doktor, kaj je? Nikar me ne mučite!« vzkligne z nenavadno burnostjo Olga Nikolajevna. »Moči me zapuščajte. Ali se je Peter — s Sokolovim —«

Marija Fedorovna vzdigne obrvi. Sama je nemirna, čeprav skriva.

»S Sokolovim?« zamrmra.

»Da,« reče Berger, »s tem lopovom!«

Besede padejo v sobo, kakor da bi jih bil zahučil.

»Tedaj je — res?« Peter je —«

Olga Nikolajevna si pritisne roke na usta.

»Lahko je ranjen, knežja,« pravi Berger s prijaznim, skoraj nežnim in srečnim smehljajem. »Nič resnega ni.«

Marija Fedorovna stoji kakor kip, čudovito se ima v oblasti.

»Ziv je!« vzkligne Olga Nikolajevna. Kri ji jame pritekati k srcu. Solnce spet sije. Svet je spet poln barv.

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-motor«, »Kapital«, »V najem«, »Poseda«, »Lokalni«, »Stavovarja odda«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti in lesa« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se z oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temi rubrikama išče zasluge ali službo, plača vs

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računajo enkratna pristojbina Din 5.— za štiro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismo obenem s naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (1)

Prvovrstno

direktiso
(delovodnja) v šteto in praktično, ki bi bila več samostojno voditi vse delo: kakor prirobovanje, konfekcija, sešavo barv in izdelavo modrov, išče vso tovarna pletenin v Sloveniji. Ponudbe pod štiro »Samostojna« na Alomo Company d. o. o. z. Ljubljana. 42738-4

Pletitlo

za nogavice, sprejem. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 43116-1

Strojno pletitlo

in breno in stanovanjem v hiši ter plačo po dogovoru sprejme takoj Ivan Koderav, Karlova, Maribor. 43138-4

Prizerko

dobro oglašeno, sprejem takoj ali pozneje. Dopise na področje »Jutra« na Maribor pod štiro »Prizerko«. 43138-4

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Kdor sprejema potnika, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (2)

Kraljevno

zastopstvo za prvovrstno šolsko in štiro, športni predmeti, za Ljubljano, Maribor in Celje odda konfiterija »Vingra«, Novi Sad, Kr. Aleksandra 7. Javijo naj se le reene agencije. 43094-5

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (2)

Za 700 Din grem

ta inkasanta, elugo, portirja, šofarja, paznika ali kaj drugega. Ponudbe na »Jutra« oddelku »Jutra« pod štiro »Zmoženo«. 42739-2

Kontoristinja

z vsiljeno prakso v industrijskem podjetju, zmožna perfektno slov., nemščine in srbohrvaščine, strogo tajna, strogo tajna ter vseh pisarniških del. Išče pri priložnosti. Ponudbe na »Jutra« oddelku »Jutra« pod štiro »Proverjene reference«. 42009-2

G Th Rotman:

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Riti. Rohliev sin

Kontoristinja

z trg. akademijo, večja slovensčina, nemščina, srbohrvaščina, stenografija in strogo tajna. Išče mesto v pisarni, even kot volonterka. Ponudbe na »Jutra« oddelku »Jutra« pod štiro »Zmoženo«. 43107-2

Boljši dekle

ki zna šivati, išče službo k otrokom, ali v pomoč gospodinj. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 43089-2

Pek

z 18letno prakso, išče službo. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »Stavna delo«. 43118-2

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (4)

Geopodročje

Nemška obzira v sredini mesta tečaj nemščine za otroke vseh starosti, ki jih obseva tudi vzgoja in varuje — Dopise na naslov: Ana Petelinšek, Ljubljana, Bičevje št. 3 — podaljšek. 43075-4

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (8)

Slov. Narod

in Jugoslavijo letnik 1932, kupim. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Arhivar«. 43124-8

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (6)

Perje

gošje (sohano) kg 36 Din purje (sohano) kg 36 Din II. vrste kg 16 Din balt pa h kg po 160 Din razpoloža po poštnem povzetju najmanjše 5 kg L. Brozović, Zagreb, Ulica 82. 312-6

Fotografi

Prodaj dopisnamstigm 14,8 f. 50 cm. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 42914-6

Vložne knjižice

150.000 Kmetake posojilnice in 25.000 Din Meene Ljubljanske, prodam. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »Samo direktor«. 43154-16

Poseda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (30)

Hišo z vrtom

podam na Bregu pri Ptju. Ugodna plačila. Plene. restavracija. Maribor. 42815-8

Krasne parcele

napredaj na Zaloški cesti (nasproti Leonšča) v izmeri 12.000 m². Ponudbe pod štiro »Ugoden nakup« na oglašni oddelku »Jutra«. 43125-20

Večjo hišo

z dobrim domosom v Ljubljani v ceni do 2.000.000 Din kupim. — Plačam vse v gotovini. V poštev pridejo le direktne ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Dobro prodano«. 43138-20

Gostilniški štedilnik

še stoječ, na 3 plate, ter razen gostilniški, oziroma varniški inventar poceni prodam. — Na ogled vsaki čas pri Zupancu na Celovški cesti 81. 43106-6

Salon

baročni slog, estetsko oro in lesene prodam. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 43119-6

Auto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (10)

Tovarni avto

Ford, za 3 1/2 tone, v zelo dobrem stanju prode radi nabave večjega voza »Merkur«, Maribor, Meljaka 12. 42799-10

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za štiro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (7)

Traverze

v brežibnem stanju, valj komet: 2 kom. 580x16. 2 kom. 510x15, 6 kom. 460x18, 3 kom. 430x18, 9 kom. 240x12, 1 kom. 370x18, 1 kom. kupi Peter Ština, Radče. 42814-7

Med

trčan, šikčen, brežibnega okusa, kupujem v količinah od 50 kg dalje. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Med«. 43098-7

Solnatih vreč

dobro ohranjenih in celih, kupujem stalno večje množice. Ponudbe na tovarne Seta, Tacen-St. Vid nad Ljubljano. 43099-7

Linolej

lepo ohranjen, in igre za točke kupi Šimole, Šiška, Jančeva 15. 43130-7

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (16)

Družabnika

ali trg. sodelavke z nekaj kapitala, sprejemem v trgovino mešanega blaga. Dopise na oglašni oddelku »Jutra« pod »Industrijski kraji«. 43005-16

Različne spalnice

orehove, in smrekove kuhinjske opreme po najnižji ceni dobite edino le pri magistratu Albert Černe, Zg. Šiška — pri remiti. 346-16

Vložne knjižice

150.000 Kmetake posojilnice in 25.000 Din Meene Ljubljanske, prodam. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Samo direktor«. 43154-16

Poseda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (30)

Hišo z vrtom

podam na Bregu pri Ptju. Ugodna plačila. Plene. restavracija. Maribor. 42815-8

Krasne parcele

napredaj na Zaloški cesti (nasproti Leonšča) v izmeri 12.000 m². Ponudbe pod štiro »Ugoden nakup« na oglašni oddelku »Jutra«. 43125-20

Večjo hišo

z dobrim domosom v Ljubljani v ceni do 2.000.000 Din kupim. — Plačam vse v gotovini. V poštev pridejo le direktne ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Dobro prodano«. 43138-20

Kupim hišo

na periferiji ali blizu Ljubljane. Takojšnje ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod štiro »Do 120.000«. 43108-20

Novo vilo

moderno, petstanojenko, v Ljubljani prodam. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 43105-20

Dvostanovanj. hiša

z gospodarskim posojilni in lepim vrtom sedenčenikom ter travnikom, oca 2 oraš. 6 km. laven Maribor zelo ugodno prodam. Več v trgovini Leba v Reki, pošta Hoče. 43088-20

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (38)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najnižji cenah ČERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (17)

Restavracija

dam v najem na Glavnem trgu v Mariboru. Vnosa: cer. Placu, Maribor. 43083-17

Trgovino

z mešanim blagom in trafiki, aredi trga v industrijskem kraju oddam v najem ali prodam. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 43093-17

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (38)

Orehova jederca

vsaki množini nudi Sever & Komp. Ljubljana. Gospodarska cesta št. 5. 43291-33

Krompir

doban, za živino, vendar pa zdrav, po 45 Din — ter lep, odrben, za človeško prehrano, po 60 Din za 100 kg oddaja, dokler zaloga, trvdka A. Volk, Ljubljana, Ročjeva cesta št. 24. 43000-33

Stanovanje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (31)

Trisob. stanovanje

solončno, z verando, oddam v Copovi ulici 31. Pozive pri Karlu Jurmanu, op. tika v Šelenburgovi ulici. 43077-21

Vložne knjižice

150.000 Kmetake posojilnice in 25.000 Din Meene Ljubljanske, prodam. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Samo direktor«. 43154-16

Poseda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za štiro pa 5 Din. (30)

Hišo z vrtom

podam na Bregu pri Ptju. Ugodna plačila. Plene. restavracija. Maribor. 42815-8

Krasne parcele

napredaj na Zaloški cesti (nasproti Leonšča) v izmeri 12.000 m². Ponudbe pod štiro »Ugoden nakup« na oglašni oddelku »Jutra«. 43125-20

Večjo hišo

z dobrim domosom v Ljubljani v ceni do 2.000.000 Din kupim. — Plačam vse v gotovini. V poštev pridejo le direktne ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Dobro prodano«. 43138-20

Trisob. stanovanje

6 kuhinje, oddam na Starom urgu št. 24/II. 43050-21